

Οδηγός Σπουδών
Διδρυματικού Προγράμματος
Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βιοηθική»
2025-2026

ΜΕΡΟΣ Ι. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
1. Αντικείμενο, ιστορικό ίδρυσης και λειτουργίας	5
2. Δομή, οργάνωση και όργανα Διοίκησης	5
3. Στοχοθεσία	7
4. Μαθησιακά αποτελέσματα	8
Έλεγχος μαθησιακών αποτελεσμάτων	9
Επαγγελματικές προοπτικές	10
5. Στελέχωση- Διδακτικό προσωπικό και γραμματειακή υποστήριξη	10
ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΗ	16
6. Προϋποθέσεις συμμετοχής. Κατηγορίες και αριθμός εισακτέων	16
7. Διαδικασία επιλογής και εισαγωγής	17
Τρόπος Υποβολής Αιτήσεων	17
Αξιολόγηση αιτήσεων	17
Παροχή ίσων ευκαιριών	18
8. Εγγραφή	18
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. ΦΟΙΤΗΣΗ	19
9. Διάρκεια φοίτησης. Πλήρης και μερική φοίτηση	19
10. Παράταση φοίτησης	19
11. Προσωρινή αναστολή σπουδών	19
12. Ακαδημαϊκός Σύμβουλος, Επόπτης και Επιτροπή Παρακολούθησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	20
13. Υποτροφίες	20
14. Κινητικότητα	21
ΜΕΡΟΣ ΙV. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	23
15. Διάρθρωση διετούς προγράμματος σπουδών	23
16. Παρακολούθηση μαθημάτων, οργάνωση διδασκαλίας	23

17. Εξετάσεις και αξιολόγηση επίδοσης	23
18. Εκπόνηση και εξέταση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	24
19. Περάτωση σπουδών	26
20. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2025-2026	27
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	28
BIO.101 - Σύγχρονη Βιολογία—Μεθοδολογία και Προκλήσεις (Υ)	29
IAT.101 - Θέματα ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα και χρήση βλαστοκυττάρων	30
ΦΙΛ.101 - Τα εννοιολογικά θεμέλια της Βιοηθικής: Ηθικές Θεωρίες	31
ΦΙΛ.102 - Βιοηθική: Μέθοδοι, αρχές, προβλήματα	32
KOIN101 - Κοινωνία και Βιοηθική I (Υ)	33
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	35
BIO.102 - Εισαγωγή στη Σύγχρονη Βιολογία II: Οικολογία – Εξέλιξη -Βιοποικιλότητα	36
ΔΙΚ.101 - Δίκαιο, Ηθική και Βιοηθική	37
IAT.102 - Δημόσια Υγεία και Βιοηθική	39
ΦΙΛ.103 - Βιοηθική: Μέλλοντα πρόσωπα και μελλοντικές γενεές	40
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	42
ΔΙΚ.102 - Ιδιωτική αυτονομία & αστικό δίκαιο	43
ΦΙΛ.104 - Περιβαλλοντική Βιοηθική	44
KOIN.103 - Κοινωνιολογία και Δίκαιο της ανθρώπινης Αναπαραγωγής	45
KOIN.104 - Οι κοινωνικές προκλήσεις της Βιοϊατρικής και τα μοντέλα ρύθμισής της.	47
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	49
ΔΙΚ.103 - Βιοηθική και Αστικό Δίκαιο	50
KOIN.102 - Κοινωνία και Βιοηθική II: Αρχές δεοντολογίας και ηθικής. Διαδικασίες και Θεσμοί αξιολόγησης της έρευνας στη Βιοηθική	52
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	54
ΔΙΚ.104 - Εισαγωγή στην Πολιτική Φιλοσοφία – Φιλοσοφικά θεμέλια του συντάγματος	55
IAT.107- Από τις διεθνείς οδηγίες της κλινικής πρακτικής στην Ιατρική Ακριβείας	57
IAT.105 - Βιοηθική και τέλος ζωής	58
ΔΙΚ.105 Βιοηθική και Ποινικό Δίκαιο	60
ΦΙΛ105 - Εξελεγκτική Ηθική, Βιοηθική και Περιβάλλον (Ζώα και Ηθική)	63
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	65
Εκπόνηση Ερευνητικής Διπλωματικής Μεταπτυχιακής Εργασίας (20.000 25.000 λέξεων)	65
ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	66

ΜΕΡΟΣ V. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ & ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ

	73
21. Ψηφιακές υπηρεσίες	73
Εγγραφή στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου	73
Δήλωση μαθημάτων	73
Ηλεκτρονική τάξη (e-Learn)	74
22. Άλλες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Κρήτης	74

- Το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών/Φοιτητριών _____ 74
- Η Μονάδα Υποστήριξης Αλλοδαπών Φοιτητών/Φοιτητριών π _____ 75
- Η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες _____ 75
- Ο Συνήγορος του Φοιτητή _____ 75
- Η Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ) _____ 75
- Υγειονομική μέριμνα _____ 75

ΜΕΡΟΣ VI. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ _____ 75

23. Τα Τμήματα και οι Σχολές του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» _____ 75

23. Άλλες υποδομές του Πανεπιστημίου Κρήτης _____ 78

25. Δραστηριότητες πέραν των σπουδών _____ 79

ΜΕΡΟΣ Ι. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1. Αντικείμενο, ιστορικό ίδρυσης και λειτουργίας

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) «Βιοηθική» λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 (Υπουργική απόφαση έγκρισης 77102/Β7, ΦΕΚ 1195/Β/26-08-2003). Είναι το πρώτο οργανωμένο ακαδημαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Βιοηθικής στην Ελλάδα. Αντικείμενό του αποτελεί η διεπιστημονική προσέγγιση των ηθικών ζητημάτων που προκύπτουν από, ή σχετίζονται με, τις Επιστήμες της Ζωής, τις Ιατρικές εφαρμογές τους και τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Βασίζεται στην εκπαιδευτική αξιοποίηση της έρευνας που διεξάγεται στη φιλοσοφία, στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, στις βιοεπιστήμες και τη βιο-τεχνολογία, καθώς και στην πληροφορική και τις νέες, αναδυόμενες τεχνολογίες.

Οργανώνεται σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 (ΦΕΚ Α' 141/21.07.2022), διέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, από τις ρυθμίσεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΦΕΚ 5941/12-10-2023) και εκείνες του Κανονισμού Λειτουργίας του Προγράμματος (ΦΕΚ 5129/Β/18-08-2023). Συνίστανται στην παρακολούθηση μαθημάτων και σεμιναρίων, στη συμμετοχή στις ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που οργανώνει, σε εξετάσεις και σε εκπόνηση ολοκληρωμένης ερευνητικής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

2. Δομή, οργάνωση και όργανα Διοίκησης¹

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική», σύμφωνα με τον νόμο 4957/2022, είναι:

Σε επίπεδο Ιδρύματος

- Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Η Σύγκλητος

Σε επίπεδο συνεργαζομένων Τμημάτων και Σχολών

- Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.)
- Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ)
- Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική»

Σε επίπεδο διοικητικής υποστήριξης

- Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας
- Η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. στο Τμήμα Φιλοσοφίας

¹ Λεπτομέρειες για τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των παραπάνω οργάνων περιλαμβάνονται στον Κανονισμό λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική».

Διοίκηση Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική»

Διευθυντής : Κωνσταντίνος Κουκουζέλης, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συντονιστική Επιτροπή

ΕΠΩΝΥΜΟ & ΟΝΟΜΑ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	email
Κουκουζέλης Κωνσταντίνος	Αναπληρωτής Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	koukouze@uoc.gr
Βασιλόγιαννης, Φίλιππος	Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ	pvassil@law.uoa.gr
Παπαδόπουλος Δημήτριος	Αναπληρωτής Καθηγητής Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	dpapadopoulos@uoc.gr
Ακουμιανάκη, Ευαγγελία	Επίκουρη Καθηγήτρια Εντατικής Ιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	eakoumianaki@uoc.gr
Βασιλική, Πετούση	Καθηγήτρια, Κοινωνιολογίας του Δικαίου και της Παρέκκλισης Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	petousiv@uoc.gr

Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.)

ΕΠΩΝΥΜΟ & ΟΝΟΜΑ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	email
Κουκουζέλης, Κωνσταντίνος	Αναπληρωτής Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	koukouze@uoc.gr
Βασιλόγιαννης, Φίλιππος	Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ	pvassil@law.uoa.gr

Παπαδόπουλος Δημήτριος	Αναπληρωτής Καθηγητής Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	dpapadopoulos@uoc.gr
Ακουμιανάκη, Ευαγγελία	Επίκουρη Καθηγήτρια Εντατικής Ιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	eakoumianaki@uoc.gr
Παπαδάκη, Ευαγγελία	Επίκ. Καθηγήτρια Βιοηθικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	tepapad@uoc.gr lina_papadaki@yahoo.com
Λαδουκάκης, Εμμανουήλ		
	Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Βιολογίας, Εξελικτικής Ζωολογίας Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	ladoukakis@uoc.gr
Βασιλική, Πετούση	Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Κοινωνιολογίας του Δικαίου και της Παρέκκλισης Πανεπιστήμιο Κρήτης	petousiv@uoc.gr

Διαδικτυακός τόπος

<http://bioethics.fks.uoc.gr/>

3. Στοχοθεσία

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» αποτελεί συνδυασμένη εκπαιδευτική ενέργεια του Τμήματος Φιλοσοφίας - το οποίο έχει και τη διοικητική υποστήριξή του - των Τμημάτων Βιολογίας και Κοινωνιολογίας, της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και της Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ. Είναι καινοτόμο, καθώς είναι το μοναδικό Πρόγραμμα στη χώρα μας το οποίο καλλιεργεί συστηματικά και σφαιρικά τον κλάδο της Βιοηθικής στην πλειονότητα των θεματικών αξόνων που την συναπαρτίζουν (δηλαδή, τη Φιλοσοφία-Ηθική Θεωρία, το Δίκαιο, τη Βιολογία, την Ιατρική, την Κοινωνιολογία).

Έχει σχεδιασθεί για φοιτητές και φοιτήτριες που προέρχονται από ποικίλες επιστημονικές κατευθύνσεις (πρωτίστως από τη φιλοσοφία και τις ανθρωπιστικές σπουδές, τις βιοεπιστήμες, τις επιστήμες της Υγείας, τη νομική, τις κοινωνικές επιστήμες). Απευθύνεται τόσο σε βασικούς επιστήμονες όσο και σε εκείνους που ασκούν συμβουλευτικό, διαγνωστικό και θεραπευτικό έργο στο ιατρικό περιβάλλον (ιατρούς, γενετιστές, βιολόγους, βιοχημικούς, νοσηλευτές, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς), σε αυτούς που σχεδιάζουν πολιτικές (στελέχη της Σχολής Δημόσιας Υγείας και της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης), σε

αυτούς που εφαρμόζουν ή επεξεργάζονται ρυθμίσεις και κανόνες, (δικαστικό σώμα, νομοπαρασκευαστικές και συμβουλευτικές επιτροπές, κ.λ.π.), σε αυτούς που συμβάλλουν στη βιομηχανική έρευνα και στον σχεδιασμό προϊόντων.

Η δομή του Προγράμματος είναι διεπιστημονική. Έμφαση δίνεται στα ηθικο-φιλοσοφικά θεμέλια της Βιοηθικής, στο επιστημονικό – βιολογικό υπόβαθρό της, στις κοινωνιολογικές και πολιτικές διαστάσεις της, ενώ σημαντικό μέρος της κατάρτισης των φοιτητών αφορά στην εξοικείωσή τους με βασικές μεθόδους της ηθικής επιχειρηματολογίας για την αντιμετώπιση προβλημάτων στο πεδίο της κλινικής πρακτικής και της περίθαλψης, όπως και εκείνο της βιοϊατρικής έρευνας. Οι φοιτητές/τριες ενθαρρύνονται να συνδυάζουν την έρευνα στην ηθική θεωρία με τις βιοεπιστήμες, τις επιστήμες της Υγείας, το δίκαιο, τις κοινωνικές επιστήμες.

Στόχος του είναι η διεπιστημονική προσέγγιση των ηθικών ζητημάτων που προκύπτουν από, ή σχετίζονται με, τις Βιοεπιστήμες, τη συνάντησή τους με τις νέες τεχνολογίες, τις Ιατρικές εφαρμογές τους και τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Ο στόχος αυτός υλοποιείται μέσω της συνθετικής αξιοποίησης της έρευνας που διεξάγεται στη Φιλοσοφία, το Δίκαιο, την Κοινωνιολογία, τις Βιοεπιστήμες και τη Βιοτεχνολογία, καθώς και τις νέες, αναδυόμενες τεχνολογίες, αναφορικά με το γνωστικό πεδίο της Βιοηθικής.

Ειδικότεροι στόχοι του είναι:

- Η προώθηση της σύγχρονης έρευνας στη Βιοηθική.
- Η ανάπτυξη και προαγωγή της γνώσης στο αντικείμενο αυτό.
- Η προετοιμασία επιστημόνων για άριστη σταδιοδρομία στον ακαδημαϊκό χώρο, σε ερευνητικά ιδρύματα, σε δημόσιες υπηρεσίες και στον παραγωγικό τομέα. Κατά τούτο, στόχος του αποτελεί η βελτίωση της ποιότητας του επιστημονικού δυναμικού και η τόνωση της εργασιακής απασχόλησης στη χώρα μας.
- Η εδραίωση ενός δικτύου μόνιμων συνεργασιών των πλέον ενεργών ερευνητικών ομάδων της χώρας αλλά και διεθνώς, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην μελέτη του αντικειμένου της Βιοηθικής. Η διαθεματική σύνθεση του δικτύου συνεργασιών που έχει ήδη εγκαθιδρύσει και διαρκώς αναπτύσσει το Δ.Π.Μ.Σ. εντοπίζεται στη γόνιμη διασταύρωση των βασικών επιμέρους πεδίων του βιοηθικού προβληματισμού.

4. Μαθησιακά αποτελέσματα

Η φοίτηση στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» οδηγεί στην απόκτηση προσόντων που σχετίζονται με την αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση βασικών επιμέρους πεδίων της Βιοηθικής και την αξιοποίησή τους για την επίλυση προβλημάτων σε εφαρμογές εντός διαφόρων εργασιακών πλαισίων. Συμβάλλει επίσης στην απόκτηση μαθησιακών δεξιοτήτων απαραίτητων για τη συνέχιση σπουδών σε ερευνητικό αυτοδύναμο επίπεδο, σε όσους και όσες το επιθυμούν.

Συγκεκριμένα το Πρόγραμμα Σπουδών πληροί τις προδιαγραφές που αντιστοιχούν στο Επίπεδο 7 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Χορηγεί Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στη Βιοηθική, για την απόκτηση του οποίου απαιτούνται 120 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Οι γνώσεις, οι ικανότητες και οι δεξιότητες που επιδιώκεται να αποκτήσουν οι

φοιτητές/τριες του Δ.Π.Μ.Σ., κατά τη διάρκεια και με την ολοκλήρωση των σπουδών τους, εναρμονίζονται προς το πλαίσιο μαθησιακών αποτελεσμάτων του Επιπέδου 7.

Αναλυτικά, στους κατόχους του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών το Δ.Π.Μ.Σ. προσφέρει: α. Επιστημονική εξειδίκευση στη Βιοηθική και δυνατότητα συνέχισης των σπουδών προς απόκτηση διδακτορικού διπλώματος. β. Ερευνητικές γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να συνεισφέρουν στην παραγωγή νέας γνώσης στα σχετικά πεδία, και γ. Επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να μπορούν να αντεπεξέρχονται στις νέες, πολυσύνθετες απαιτήσεις απασχόλησης και να συνεισφέρουν σε επιτροπές, φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα που επεξεργάζονται ή σχεδιάζουν πολιτικές, καθώς και σε τομείς που ασχολούνται με τη βιομηχανική έρευνα και τον σχεδιασμό προϊόντων.

Οι απόφοιτοί του αναμένεται:

- Να διαθέτουν αυξημένη εξειδίκευση στο γνωστικό πεδίο της Βιοηθικής, αυστηρή γνώση και κατανόηση της προβληματοθεσίας της, δεξιότητες συγκροτούν την κατάλληλη βάση για πρωτότυπη ανάπτυξη και αξιοποίηση ιδεών στο πλαίσιο της ερευνητικής δραστηριότητας στη Βιοηθική
- Να έχουν εμπεδώσει τις αρχές, θεωρίες και μεθοδολογίες του γνωστικού πεδίου της Βιοηθικής, καθώς και της διασύνδεσής της με άλλους γνωστικούς τομείς
- Να δύνανται να ακολουθούν τις εξελίξεις αιχμής και να είναι σε θέση να αξιολογούν, να ερμηνεύουν και να προωθούν επιστημονικές έρευνες και μελέτες, να κατέχουν αποδεδειγμένη δεξιότητα στην επίλυση σύνθετων και ενίοτε απρόβλεπτων προβλημάτων στα εξειδικευμένα πεδία της Βιοηθικής
- Να διαθέτουν εμπειρία στη σύνταξη επιστημονικών δοκιμίων, να αξιοποιούν με πρωτοτυπία τις αποκτηθείσες γνώσεις στις εργασίες και έρευνές τους, με κριτικό και δημιουργικό τρόπο,
- Να ακολουθούν την επιστημονική δεοντολογία και τις αρχές της επιστημονικής ακεραιότητας στο πλαίσιο της ερευνητικής τους δραστηριότητας
- Να είναι σε θέση μεταδίδουν τις αποκτηθείσες γνώσεις τους σε εξειδικευμένο κοινό με αυστηρότητα και επιχειρηματολογική επάρκεια και να αξιολογούν την πρόσληψή τους αναστοχαστικά
- Να αναπτύξουν δεξιότητες δημοσιοποίησης και επικοινωνίας των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας στο ευρύ κοινό
- Να αξιοποιούν με επαγγελματισμό τις εξειδικευμένες γνώσεις και ικανότητες που απέκτησαν, αναπτύσσοντας πρακτική ικανότητα στη διαχείριση κρίσεων και στην αντιμετώπιση απρόβλεπτων ζητημάτων σε διάφορα εργασιακά πλαίσια στα οποία δύνανται να απασχολούνται.
- Εν γένει, να αντεπεξέρχονται στις νέες πολυσύνθετες απαιτήσεις επιχειρηματολογίας και αξιολόγησης των επιστημονικών-τεχνολογικών εξελίξεων, ωφελημάτων και κινδύνων, που συνυφαίνονται τόσο με το εκπαιδευτικό έργο όσο και με την παροχή υπηρεσιών συμβούλου.

Έλεγχος μαθησιακών αποτελεσμάτων

Μέσω των προσφερόμενων μαθημάτων, της διαμόρφωσης φοιτητο-κεντρικού περιβάλλοντος μάθησης, της ενθάρρυνσης διαλογικών συζητήσεων, της παροχής συμβουλευτικής στήριξης, των εξετάσεων και της συγγραφής επιστημονικών εργασιών, της αξιολόγησης, των ευκαιριών κινητικότητας που σχεδιάζεται να προσφέρονται στους

φοιτητές, καθώς και της συγκέντρωσης και επεξεργασίας στατιστικών στοιχείων, τα μέλη του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του Προγράμματος, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων τους, εργάζονται για την επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» επαναπροσδιορίζει και συμπληρώνει τις ανωτέρω επιδιώξεις και τις μεθόδους εφαρμογής και ελέγχου των αποτελεσμάτων, εάν διαπιστωθεί ότι ορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα δεν επιτυγχάνονται ή δεν κρίνονται εφικτά στο πλαίσιο του προκαθορισμένου φόρτου εργασίας και χρόνου σπουδών του Προγράμματος Σπουδών.

Επαγγελματικές προοπτικές

Οι απόφοιτοι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της διερεύνησης της κανονιστικής διάστασης της (βιο)επιστημονικής έρευνας και των εφαρμογών ή επιπτώσεων της στην κοινωνική ζωή. Απορροφώνται ως:

- διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό σε ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα
- επιστημονικό και ερευνητικό προσωπικό σε φορείς και υπηρεσίες του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
- σύμβουλοι σε φορείς και υπηρεσίες που εφαρμόζουν ή επεξεργάζονται ρυθμίσεις και κανόνες, όπως νομοπαρασκευαστικές και συμβουλευτικές επιτροπές, επιτροπές ηθικής και δεοντολογίας, επιτροπές ελέγχου, αλλά και συλλογικά όργανα αρμοδίων επιστημονικών κοινοτήτων (Ιατρικός Σύλλογος, Δικηγορικός Σύλλογος, κλπ.)
- στελέχη διοίκησης σε Υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε θέσεις που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία, τη διαχείριση, προστασία και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, με την εφαρμογή και τον έλεγχο πολιτικών υγείας και περιβαλλοντικών πολιτικών
- ως σύμβουλοι σε υπηρεσίες που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων βιοηθικής αγωγής
- ως καθηγητές αυξημένων προϊόντων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (σε συνδυασμό με το κατάλληλο πρώτο πτυχίο).
- Εν γένει, το Πρόγραμμα απονέμει τίτλο «προστιθέμενης αξίας», ο οποίος σε συνδυασμό με το πτυχίο των βασικών σπουδών του κάθε φοιτητή/τριας οδηγεί σε απασχόληση σε διοικητικές υπηρεσίες, σε κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς του πολιτισμού, στα μέσα επικοινωνίας και ενημέρωσης, αλλά και σε επιχειρήσεις, παρέχοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες συμβουλευτικής σε θέματα βιοηθικού ενδιαφέροντος.

5. Στελέχωση- Διδακτικό προσωπικό και γραμματειακή υποστήριξη

A. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	email

Αθανασάκη, Ειρήνη	Καθηγήτρια Ανοσοβιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	athanire@uoc.gr
Αντωνίου, Αικατερίνη	Καθηγήτρια Πνευμονολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	kantoniou@uoc.gr
Ακουμιανάκη, Ευαγγελία	Επίκουρη Καθηγήτρια Εντατικής Ιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	eakoumianaki@uoc.gr
Ασπραδάκη, Αικατερίνη	Μεταδιδάκτορας, Ερευνήτρια Εργαστήριο Βιοηθικής	kasprad@yahoo.gr aspradakik@fks.uoc.gr
Βασιλόγιαννης, Φίλιππος	Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ	pvassil@law.uoa.gr
Βουτσάκης, Βασίλειος	Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ	vvoutsak@law.uoa.gr
Γεωργόπουλος, Δημήτριος	Ομ. Καθηγητής Ενατικής Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Κρήτης, τ. Διεθνούς ΜΕΘ ΠΑΓΝΗ	georgop@med.uoc.gr
Δαλέζιος, Ιωάννης	Αναπληρωτής Καθηγητής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	dalezios@uoc.gr
Καλαντίδης, Κρίτων	Καθηγητής Αναπτυξιακής Βιολογίας Φυτών, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	kriton@imbb.forth.gr
Καρακάσης, Ιωάννης	Καθηγητής Θαλάσσιας Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	karakassis@uoc.gr
Κεχαγιάς Ηλίας	Επίκουρος Καθηγητής Αγγειακής και Επεμβατικής Ακτινολογίας Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	ekechagias@uoc.gr
Κουκουζέλης, Κωνσταντίνος	Αναπλ. Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	koukouze@uoc.gr
Κούση-Λεκάκη, Μαρία	Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Ανάπτυξης & του Περιβάλλοντος, Τμήμα	kousis.m@uoc.gr

	Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	
Λαδουκάκης, Εμμανουήλ	Αναπλ. Καθηγητής Εξελικτικής Ζωολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	ladoukakis@uoc.gr
Λέκκας, Γεώργιος	Καθηγητής Αστικού Δικαίου, Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ	glekkas@law.uoa.gr
Λιονής, Χρήστος	Καθηγητής Γενικής Ιατρικής και Πρωτοβάθμιας Φροντίδα Υγείας	lionis@galinos.med.uoc.gr
Λούης (Κίτσος), Χρήστος	Ομ. Καθηγητής Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	louis@imbb.forth.gr
Παπαδάκη, Ελένη	Καθηγήτρια Αιματολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	e.papadaki@uoc.gr
Παπαδάκη, Ευαγγελία	Επίκ. Καθηγήτρια Βιοηθικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	epapad@uoc.gr lina_papadaki@yahoo.com
Παπαδοπούλου-Κλαμαρή, Δήμητρα	Καθηγήτρια Αστικού Δικαίου, Νομική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	dpapadop@law.uoa.gr
Παπαδόπουλος Δημήτριος	Αναπληρωτής Καθηγητής, Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	dpapadopoulos@uoc.gr
Παπαματθαϊάκης, Ιωσήφ	Ομ. Καθηγητής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	papamath@imbb.forth.gr
Παυλίδης, Μιχαήλ	Καθηγητής Βιολογίας-Φυσιολογίας Θαλάσσιων Οργανισμών, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	pavlidis@biology.uoc.gr
Πετρόπουλος, Βασίλειος	Επίκουρος Καθηγητής Ποινικού Δικαίου, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ	vaspetropoulos@gmail.com
Πετούση, Βασιλική	Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Κοινωνιολογίας του Δικαίου και της Παρέκκλισης, Πανεπιστήμιο Κρήτης	petousiv@uoc.gr
Παναγιώτης, Σαρρής	Αναπληρωτής Καθηγητής Μικροβιολογίας, Τμήμα	p.sarris@imbb.forth.gr

	Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης	
Ρεθυμιωτάκη, Ελένη	Αναπλ. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας του Δικαίου, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ	erethemn@law.uoa.gr
Σούρλας, Πάυλος	Ομ. Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών	pavlos.sourlas@gmail.com
Τσινόρεμα, Σταυρούλα	Καθηγήτρια Σύγχρονης και Νεότερης Φιλοσοφίας, Βιοηθικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	tsinorev@uoc.gr
Φιλαλήθης, Αναστάσιος†	Ομ. Καθηγητής Κοινωνικής Ιατρικής – Προγραμματισμού Υγείας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	philal@uoc.gr

Β. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

Γαρίνης, Γεώργιος	Καθηγητής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	georgegarinis@uoc.gr
Γκρίτζαλης, Γεώργιος	Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω,	kgritz@hcmr.gr
Γκρίτζαλης, Κωνσταντίνος	Ερευνητής Β, Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (Βιολόγος)	kgritz@hcmr.gr
Δούση, Εμμανουέλα	Καθηγήτρια Διεθνών Θεσμών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, ΕΚΠΑ	edoussis@pspa.uoa.gr
Ζαγανάς, Ιωάννης	Αναπλ. Καθηγητής Νευρολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	zaganas@uoc.gr
Ηγουμενίδης, Μιχάλης	Αναπλ. Καθηγητής Νοσηλευτικής Ηθικής και Δεοντολογίας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Παν/μίου Πατρών	igoum@hotmail.com
Καλαϊτζάκη, Αργυρώ	Αναπλ. Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο	akalaitzaki@hmu.gr
Καλογερίδου, Ράνια	ΕΔΙΠ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	caelestiselpis@hotmail.com

Καραμάνου, Μαριάννα	Καθηγήτρια Επιστημολογίας, Ιστορίας και Ηθικής της Ιατρικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ	mkaramanou@med.uoa.gr
Κωνσταντινίδης, Θεοχάρης	Αναπλ. Καθηγητής Ογκολογικής Ανακουφιστικής Νοσηλευτικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο	harriskon@gmail.com
Κατσαρού, Κωνσταντίνα	Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας & Βιοτεχνολογίας και Έρευνας (ITE) Ηράκλειο	katsarou@imbb.forth.gr
Λάιος, Κωνσταντίνος	Ιστορία της Ιατρικής, Ακαδημαϊκός Υπότροφος ΕΚΠΑ,	konstlaios@gmail.com
Λυμπεράκης, Πέτρος	ΕΔΙΠ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης	lyberis@nhmc.uoc.gr
Μαγκίνα, Νίνα	Πνευμονολόγος Εντατικολόγος,	nimagina@gmail.com
Μακράκης, Ευάγγελος	Αν. Καθηγητής Γυναικολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου	evmakrakis@gmail.com
Μιχαλέας, Σπυρίδων	Ιστορικός	sp.michaleas@cosmotemail.gr
Μιχελή, Αικατερίνη	Κοινωνική Λειτουργός, MPH, Phd,	katerinamicheli@yahoo.gr
Μουρέλλου, Ευαγγελία	MSc Φιλόλογος	evimourellou@windowslive.com
Μοσχονάς, Νικόλαος	Ομ. Καθηγητής Γενετικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Πατρών	n_moschonas@med.upatras.gr
Μόσχου, Παναγιώτης	Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	panagiotis.moschou@uoc.gr
Μπάλιας, Γιώργος	Αναπλ. Καθηγητής Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	gbalias@hua.gr
Μπριασούλης, Γιώργος	Ομ. Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας Παιδών, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	briasoug@uoc.gr
Νικολακάκης, Ιωάννης	Επιμελητής Β Λαϊκό Νοσοκομείο Αθηνών	nikolakakis.ioan@gmail.com
Παπαβραμίδου, Νίκη	Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας της Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	npapavramidou@auth.gr
Ποθουλάκη, Αντωνία	Adjunct Professor of Philosophy, Webster Vienna Private University	a.pothoulaki@kemea-research.gr

Πουλακάκης, Νικόλαος	Καθηγητής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	poulakakis@uoc.gr
Πουλάκου-Ρεμπελάκου, Έφη	Αφ. Αν. Καθηγήτρια Ιστορίας της Ιατρικής, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ	efpoulrebel@med.uoa.gr
Σαργέντης, Κωνσταντίνος	Αναπλ. Καθηγητής Ηθικής Φιλοσοφίας, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	ksargen@edlit.auth.gr
Σιδηροπούλου, Κυριακή	Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	sidirop@uoc.gr
Σπηλιανάκης, Χαράλαμπος	Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	spiliana@uoc.gr
Σκουλουδάκη Κασσιανή	Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια Βιολογίας	k.skouloudaki@imbb.forth.gr
Φίσκα, Αλίκη	Καθηγήτρια Ανατομίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	afiska@med.duth.gr
Χαλεπάκης, Γεώργιος	Καθηγητής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης	chalepak@uoc.g

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Γραμματεία Τμήματος Φιλοσοφίας

Μαρία Μουζουράκη

Email: gram@fks.uoc.gr

Τηλ. +28310-77211

Γραμματεία Δ.Π.Μ.Σ. Βιοηθική

Αικατερίνη Αλεξαντωνάκη

Email: alexantonaki@uoc.gr

Τηλ. +28310-77215, 77242

ΜΕΡΟΣ II. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΗ

6. Προϋποθέσεις συμμετοχής. Κατηγορίες και αριθμός εισακτέων

Η επιλογή των φοιτητών/φοιτητριών γίνεται σύμφωνα με τον νόμο 4957/2022 και τις προβλέψεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ.

Κατά τον Μάρτιο κάθε ακαδημαϊκού έτους, με απόφαση της Ε.Π.Σ., δημοσιεύεται από την Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας, και αναρτάται στην ιστοσελίδα των συνεργαζομένων ακαδημαϊκών φορέων και των δύο Ιδρυμάτων (Π.Κ. και Ε.Κ.Π.Α.), Ανακοίνωση Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών στο Πρόγραμμα. Η επιλογή λαμβάνει χώρα κατά τον Μάιο ή Ιούνιο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι εισακτέοι είναι 20 κατ' έτος κατά το μέγιστο.

Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής στο Δ.Π.Μ.Σ. είναι οι εξής:

- (i) Οι υποψήφιοι/υποψήφιες πρέπει να είναι κάτοχοι Πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ή ισότιμου Πτυχίου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
- (iii) Για τους/τις αλλοδαπούς υποψηφίους/υποψήφιες, οι οποίοι/οποίες κατέχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. ισότιμο με εκείνα των ελληνικών Α.Ε.Ι., απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με διαδικασίες που ορίζει η Ε.Π.Σ. του Προγράμματος.
- (iv) Για όλους/όλες τους/τις υποψηφίους/υποψήφιες, προϋπόθεση είναι η γνώση της αγγλικής. Η επαρκής γνώση της πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων ή, εάν δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που διενεργεί η Επιτροπή Εξέτασης.

Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι/υποψήφιες είναι τα εξής:

- Αίτηση συμμετοχής στο Δ.Π.Μ.Σ..
- Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού Α.Ε.Ι. ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ, για πτυχιούχους των Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία).
- Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.
- Βιογραφικό σημείωμα, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου/ της υποψήφιας.
- Υπόμνημα (μέχρι 1000 λέξεις), στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του/της υποψηφίου/υποψήφιας, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να σπουδάσει στο συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα.
- Πιστοποιητικό κατοχής της αγγλικής γλώσσας.
- Ανάτυπα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές, αντίγραφα συγγραφικού έργου, κ.λ.π., εφόσον υπάρχουν.
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εφόσον υπάρχουν.
- Κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα που μπορεί να βοηθήσει στην επιλογή του υποψηφίου/της υποψήφιας.

- Δύο συστατικές επιστολές.
- Φωτοτυπία δύο όψεων της Αστυνομικής Ταυτότητας.

7. Διαδικασία επιλογής και εισαγωγής

Τρόπος Υποβολής Αιτήσεων

Η υποβολή της αίτησης και των δικαιολογητικών γίνεται μόνον ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας <https://postgrad.cict.uoc.gr>, στην οποία οι υποψήφιοι/ες χρειάζεται να δημιουργήσουν λογαριασμό χρήστη, να επεξεργαστούν την αίτησή τους, να επισυνάψουν (upload) τα δικαιολογητικά τους και να την υποβάλουν οριστικά πριν τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Αξιολόγηση αιτήσεων

Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών ΠΚ και τις προβλέψεις του Κανονισμού του Δ-Π.Μ.Σ. Η Ε.Π.Σ. συγκροτεί επιτροπή αξιολόγησης ετησίως. Υπεύθυνη για την επιλογή φοιτητών/τριών είναι η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) του Προγράμματος, η οποία αποτελεί, ή ορίζει περαιτέρω, τη σχετική Επιτροπή Εξετάσεων.

Η διαδικασία επιλογής περιλαμβάνει δύο στάδια: Στο πρώτο αξιολογούνται οι αιτήσεις με βάση τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο φάκελο υποψηφιότητας (επίπεδο προηγούμενων σπουδών, επιστημονική ή/και επαγγελματική δραστηριότητα). Κατά το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας, οι υποψήφιοι/ες καλούνται σε συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων. Στόχος είναι να διαπιστωθεί ποιοι υποψήφιοι είναι ικανοί να ανταποκριθούν ουσιαστικά στις απαιτήσεις του Προγράμματος, συνεκτιμώντας το κίνητρο και το ενδιαφέρον αλλά και τη συνολικότερη συγκρότηση και επιστημονική επάρκειά τους σε σχέση με το αντικείμενο της Βιοηθικής.

Η συνέντευξη γίνεται σε θέματα ευρύτερου επιστημονικού ενδιαφέροντος και αποβλέπει: α) στη διαπίστωση της γενικής κατάρτισης του υποψηφίου ή της υποψήφιας και της εικόνας που σκιαγραφούν οι συστατικές επιστολές, β) στην αξιολόγηση άλλων χαρακτηριστικών του/της υποψηφίου/υποψηφίας σχετικών με την κατανόηση και το ενδιαφέρον τους για το πεδίο της Βιοηθικής, και γ) στη διαμόρφωση (ανάλογα με τις προηγούμενες σπουδές) μιας εικόνας των ειδικών αναγκών και ιδιαιτεροτήτων του/της, στην περίπτωση που θα γίνει δεκτός/δεκτή (ειδικά προπτυχιακά μαθήματα, κ.λπ.). Η συνέντευξη δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση εξ αποστάσεως εφαρμογών και μεθόδων.

Η Ε.Π.Σ. μπορεί με απόφασή της να θεωρήσει επιτυχόντες/επιτυχούσες και όσους/όσες από τους/τις υποψήφιους/υποψήφιας ισοβάθμισαν με τον/την τελευταίο/τελευταία επιτυχόντα/επιτυχούσα.

Η επαρκής γνώση της αγγλικής πιστοποιείται, εκτός από πτυχίο Τμήματος Αγγλικής Φιλολογίας, από δίπλωμα επάρκειας διδασκαλίας της αγγλικής σε επίπεδο C2, από πτυχίο ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα αναγνωρισμένου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής, στο οποίο γλώσσα διδασκαλίας είναι η αγγλική, καθώς και από αναλόγου κύρους πτυχία ή διπλώματα. Σε περίπτωση που, με βάση τα υποβληθέντα

πιστοποιητικά, δεν προκύπτει το απαιτούμενο επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας κατά τα ανωτέρω, ο/η υποψήφιος/υποψήφια υποβάλλεται σε σχετική εξεταστική δοκιμασία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η οποία έγκειται στην ανάγνωση κειμένων στην αγγλική και στην ακριβή απόδοσή τους στην ελληνική. Κατά την εξέταση της αγγλικής, αξιολογείται η ικανότητα της ενδελεχούς εννοιολογικής κατανόησης θεωρητικών κειμένων βιοηθικής επιχειρηματολογίας, η συντακτική, σημασιολογική, γραμματική επάρκεια του/της υποψηφίου/υποψήφιας, δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την επιτυχή παρακολούθηση του Προγράμματος, η βασική βιβλιογραφία και πολλές επιστημονικές δραστηριότητες του οποίου είναι στην αγγλική γλώσσα.

Στην περίπτωση που δύο υποψήφιοι/ες συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο βαθμό, προτεραιότητα έχει ο/η υποψήφιος/α με τον μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό πτυχίο.

Στερούνται δικαιώματος συμμετοχής στο Δ.Π.Μ.Σ όσοι/όσες φοιτητές/φοιτήτριες είναι παράλληλα εγγεγραμμένοι/εγγεγραμμένες σε άλλο Π.Μ.Σ.

Παροχή ίσων ευκαιριών

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» αποσκοπεί στην παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση και έρευνα. Η Ε.Π.Σ. μεριμνά και λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών στην εισαγωγή και ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών χωρίς διακρίσεις βάσει φύλου, χρώματος, εθνότητας ή εθνικότητας, θρησκείας, ή προσωπικής κατάστασης, και σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία.

8. Εγγραφή

Οι επιλεγέντες/γείσες μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καλούνται εντός προθεσμίας που καθορίζεται από την υπηρεσία διοικητικής υποστήριξης του Προγράμματος να εγγραφούν στο Πρόγραμμα. Η εγγραφή πραγματοποιείται μέσω πληροφοριακού συστήματος, πιστοποιημένου από την αρμόδια υπηρεσία του Ιδρύματος. Τα δικαιολογητικά εγγραφής καθορίζονται όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και δημοσιοποιούνται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.. Οι επιτυχόντες/ούσες καταχωρίζονται στο φοιτητολόγιο και παραλαμβάνουν με κάθε πρόσφορο τρόπο, ο οποίος διασφαλίζει το απόρρητο της επικοινωνίας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τους κωδικούς πρόσβασης, τον αριθμό μητρώου, την ιδρυματική ηλεκτρονική διεύθυνσή τους.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. ΦΟΙΤΗΣΗ

9. Διάρκεια φοίτησης. Πλήρης και μερική φοίτηση

Η ελάχιστη διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Δ.Π.Μ.Σ. στη «Βιοηθική» είναι τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στο ως άνω διάστημα περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή/ της φοιτήτριας και έγκριση από την Ε.Π.Σ.. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν: α) οι φοιτητές/φοιτήτριες που αποδεδειγμένα εργάζονται, β) φοιτητές/φοιτήτριες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης για λόγους υγείας, αναπηρίας, ή ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, ή στράτευσης. Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η δήλωση πλήρους ή μερικής φοίτησης γίνεται με την εγγραφή του φοιτητή/της φοιτήτριας στο Πρόγραμμα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατή η υποβολή επαρκώς αιτιολογημένης αίτησης στην Ε.Π.Σ. για μερική φοίτηση κατά τη διάρκεια των σπουδών ενός/μιας φοιτητή/φοιτήτριας. Ο αριθμός των μαθημάτων που οι φοιτητές/τριες μερικής φοίτησης υποχρεούνται να δηλώσουν κάθε εξάμηνο είναι κατ' ελάχιστο το ήμισυ των μαθημάτων που αντιστοιχούν στις σπουδές πλήρους φοίτησης.

10. Παράταση φοίτησης

Άδεια παράτασης της διετούς διάρκειας σπουδών προβλέπεται εάν συντρέχουν τεκμηριωμένα σοβαροί λόγοι, κατόπιν αίτησης του/της ενδιαφερομένου/ενδιαφερομένης φοιτητή/φοιτήτριας, που συνοδεύεται από έκθεση προσόδου και σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής παρακολούθησης, εφόσον βρίσκεται στο στάδιο εκπόνησης της Μ.Δ.Ε., και πάντα με απόφαση της Ε.Π.Σ. Ο χρόνος των τεσσάρων (4) εξαμήνων σπουδών δύναται να επιμηκύνεται κατά τον χρόνο τυχόν παράτασης σπουδών σε έξι (6) εξάμηνα σπουδών, κατά το μέγιστο.

11. Προσωρινή αναστολή σπουδών

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής/μεταπτυχιακή φοιτήτρια δύναται να ζητήσει, με αίτησή του/της, πριν από την εκπνοή του τετάρτου εξαμήνου φοίτησης, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της Ε.Π.Σ σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο

σε φοιτητές που εκπληρώνουν την στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας, που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του/της μεταπτυχιακού/μεταπτυχιακής φοιτητή/φοιτήτριας δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης που προβλέπεται στο άρθρο 5 του Κανονισμού του Δ.Π.Μ.Σ..

Φοιτητής/φοιτήτρια που θα επαναλάβει τη φοίτηση υποχρεούται να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησής του/της. Ο/η φοιτητής/φοιτήτρια ο οποίος/η οποία λαμβάνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει τη φοίτησή του/της, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής ως μεταπτυχιακού φοιτητή /μεταπτυχιακής φοιτήτριας.

12. Ακαδημαϊκός Σύμβουλος, Επόπτης και Επιτροπή Παρακολούθησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Αποστολή του ακαδημαϊκού συμβούλου είναι να συνδράμει τον μεταπτυχιακό φοιτητή και τη μεταπτυχιακή φοιτήτρια, κατά την προσαρμογή τους στο Δ.Π.Μ.Σ., στην επιλογή μαθημάτων και σε οποιοδήποτε ακαδημαϊκό θέμα δύναται να προκύψει κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών τους. Ρόλο ακαδημαϊκού συμβούλου αναλαμβάνουν τα μέλη της Ε.Π.Σ. και άλλοι διδάσκοντες - τακτικά μέλη του Δ.Π.Μ.Σ. Την ιδιότητα συμβούλου δύναται επιπλέον να αναλαμβάνει ο/η Επόπτης/Επόπτρια της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Ο/Η φοιτητής/τρια επιλέγει θέμα και Επόπτη/τρια της Εργασίας του με τη λήξη του τρίτου εξαμήνου σπουδών.

Ο/Η Επόπτης/τρια ορίζεται από την Ε.Π.Σ., μαζί με δυο ακόμα μέλη που απαρτίζουν την Επιτροπή Παρακολούθησης της Εργασίας. Ο/Η Επόπτης/τρια είναι τακτικό μέλος - διδάσκων/ουσα του Δ.Π.Μ.Σ. Η Ε.Π.Σ. αποφασίζει λαμβάνοντας υπόψη (α) τις προβλέψεις του νόμου σχετικά με τον/την Επόπτη/τρια της Μεταπτυχιακής Εργασίας, (β) την αίτηση του φοιτητή/τριας προς την Ε.Π.Σ. του Προγράμματος, (γ) τη συναφή με το θέμα ειδίκευση του/της Επόπτη/τριας και των άλλων δυο μελών της Επιτροπής, καθώς και τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες του Προγράμματος υπό το πρίσμα της διασφάλισης της άριστης ποιότητας του Προγράμματος.

13. Υποτροφίες

Οι υποτροφίες εν γένει ανακοινώνονται τακτικά στον ιστότοπο του Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης (<https://elke.uoc.gr/news?category=7&show=all>). Μεταπτυχιακές υποτροφίες χορηγεί ετησίως ο ΕΛΚΕ του ΠΚ στο Ρέθυμνο. Παράλληλα, το Πανεπιστήμιο Κρήτης θεσμοθετεί υποτροφίες σε συνεργασία με διάφορα Κληροδοτήματα ή άλλους φορείς, όπως ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ). Πληροφορίες για υποτροφίες παρέχονται και από το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Κρήτης (<https://www.uoc.gr/studies-atuni/laison-office/liaison.html> , <http://dasta.uoc.gr/career/>).

Το κανονιστικό πλαίσιο για τις υποτροφίες προσδιορίζεται επαρκώς από τον Κανονισμό Υποτροφιών που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΕΛΚΕ (<https://www.elke.uoc.gr/committee/scholarships.aspx>)

14. Κινητικότητα

Οι φοιτήτριες/φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» έχουν το δικαίωμα να λάβουν μέρος στο πρόγραμμα Erasmus+, μέσω του οποίου παρέχεται η δυνατότητα να μετακινηθούν και να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους σε συνεργαζόμενο Πανεπιστήμιο του εξωτερικού, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον ειδικό Κανονισμό Κινητικότητας στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ του Δ.Π.Μ.Σ..

Οι φοιτήτριες/φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να μετακινηθούν μέσω του προγράμματος Erasmus+ και για πρακτική άσκηση σε Ιδρύματα του εξωτερικού που συνεργάζονται με το Δ.Π.Μ.Σ. ή σε άλλους Φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς, που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης ή της νεολαίας. Οι φοιτήτριες/φοιτητές, πριν από τη μετακίνησή τους, αναζητούν εργασιακό φορέα είτε από τον κατάλογο με τους προτεινόμενους φορείς που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Π.Κ. (βλ. [Προτάσεις φορέων για εξεύρεση πρακτικής \(uoc.gr\)](https://www.uoc.gr/intrel/tmima-diethnwn-sxesewn/synergazomena-idrymata/filosofikh-sxolh/fks)) είτε αυτόβουλα.

Επικαιροποιημένος κατάλογος των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων του εξωτερικού είναι αναρτημένος στον ιστότοπο του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων Πανεπιστημίου Κρήτης: (<https://www.uoc.gr/intrel/tmima-diethnwn-sxesewn/synergazomena-idrymata/filosofikh-sxolh/fks>).

Οι φοιτήτριες/φοιτητές ενημερώνονται αρχικά από το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης σχετικά με το πρόγραμμα Erasmus+, τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν για την αίτησή τους, καθώς και τις προθεσμίες και τον τρόπο υποβολής των δικαιολογητικών (περιγράφονται και στον σύνδεσμο: <https://www.uoc.gr/intrel/students/spoydes-student/erasmus/diadiakasia-metakinisis>).

Οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά, με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σε πλατφόρμα του Γραφείου Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης έως την καθορισμένη καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται από το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων. Υποβάλλονται το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος από εκείνο κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενοι/ες επιθυμούν να μετακινηθούν. Παραλαμβάνονται από τον αρμόδιο Συντονιστή ή την αρμόδια Συντονίστρια Erasmus+ που ορίζεται από την Ε.Π.Σ., και, εφόσον διαπιστώνεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής, κατατάσσονται βάσει μοριοδότησης.

Οι γενικοί όροι συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+ για Σπουδές σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα <https://www.uoc.gr/intrel/students/spoydes-student/erasmus/kritiria-epilogis>

Μεταξύ των απαραίτητων προϋποθέσεων συμμετοχής είναι ο/η ενδιαφερόμενος/η να έχει ενεργή φοιτητική ιδιότητα στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» και να έχει ολοκληρώσει το πρώτο έτος φοίτησης πριν από τη μετακίνηση.

Αντιστοίχως όσον αφορά τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus+ για Πρακτική Άσκηση, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ενεργή φοιτητική ιδιότητα του ενδιαφερομένου/της ενδιαφερομένης και η ολοκλήρωση ενός έτους φοίτησης πριν από τη μετακίνηση. Είναι δυνατή

η μετακίνηση, για πρακτική άσκηση, φοιτητών/φοιτητριών που έχουν ολοκληρώσει τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις τους, αλλά δεν έχουν λάβει ακόμη το πτυχίο τους — χωρίς να αποδίδονται πιστωτικές μονάδες (ECTS). Οι αιτήσεις για μετακίνηση υποβάλλονται μόνον εφόσον η φοιτήτρια ή ο φοιτητής διατηρεί τη φοιτητική ιδιότητα έως την οριστική έγκριση της αίτησης.

ΜΕΡΟΣ IV. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

15. Διάρθρωση διετούς προγράμματος σπουδών

- Μεταπτυχιακά μαθήματα και σεμινάρια για τρία εξάμηνα σπουδών (90 πιστωτικές μονάδες-ECTS)
- Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ένα εξάμηνο σπουδών (30 πιστωτικές μονάδες-ECTS).
- Ο τελικός βαθμός προκύπτει από το άθροισμα των μαθημάτων των 6 ECTS το καθένα, και των 4 ECTS, το καθένα (σύνολο 90 ECTS), και του βαθμού της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (20.000-25.000 λέξεων) (30 ECTS)
- Σύνολο ECTS για τη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 120 ECTS.

Η διδασκαλία των μαθημάτων πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ωρολόγιο Πρόγραμμα, το οποίο συντάσσεται πριν από την έναρξη του κάθε εξαμήνου από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας του Δ.Π.Μ.Σ. και ανακοινώνεται στους/τις φοιτητές/τριες ηλεκτρονικά (στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» και στα eduportal και UOC-Elearn). Αναλυτικά το πρόγραμμα των προσφερομένων μαθημάτων έχει ως εξής:

16. Παρακολούθηση μαθημάτων, οργάνωση διδασκαλίας

Σε κάθε ένα από τα τρία πρώτα ακαδημαϊκά εξάμηνα οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες παρακολουθούν μαθήματα και σεμινάρια. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Δεν επιτρέπονται πάνω από δυο απουσίες σε κάθε μάθημα. Ο τρόπος διδασκαλίας είναι μικτός. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και με φυσική παρουσία, συμπεριλαμβανομένων εντατικών εβδομαδιαίων περιόδων διδασκαλίας με φυσική παρουσία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η διδασκαλία ή συνδιδασκαλία που πραγματοποιείται με τη μεθοδολογία της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μετά από έγκριση της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ., δεν δύναται να υπερβαίνει το 70% των ωρών του κάθε μαθήματος. Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, προγραμματίζονται δυο περίοδοι εντατικών μαθημάτων με φυσική παρουσία, κατά το χειμερινό εξάμηνο 2025 και το εαρινό εξάμηνο 2026.

17. Εξετάσεις και αξιολόγηση επίδοσης

Η επιτυχής ολοκλήρωση μεταπτυχιακού μαθήματος προκύπτει από την επιτυχία σε προφορική ή γραπτή εξέταση ή κατάθεση γραπτού δοκιμίου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διδάσκοντος. Η επιτυχής παρακολούθηση μεταπτυχιακού σεμιναρίου προκύπτει από

επιτυχία στη σεμιναριακή εργασία, καθώς και σε ενδεχόμενη προφορική ή γραπτή εξέταση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διδάσκοντος/της διδάσκουσας. Οι εργασίες για μεν τα μαθήματα/ σεμινάρια του χειμερινού εξαμήνου κατατίθενται στον διδάσκοντα/στη διδάσκουσα το αργότερο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, για δε τα μαθήματα/σεμινάρια του εαρινού εξαμήνου κατατίθενται το αργότερο μέχρι 15 Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η βαθμολογία επίδοσης γίνεται σε διαβαθμίσεις και του 0.5 στην κλίμακα από 0 έως 10.

Σε περίπτωση αποτυχίας σε κάποιο μάθημα, εάν το μάθημα είναι υποχρεωτικό, θα πρέπει ο/η φοιτητής/φοιτήτρια να δηλώσει εκ νέου το μάθημα σε επόμενο εξάμηνο. Εάν είναι επιλογής, μπορεί να το αντικαταστήσει με άλλο μάθημα επιλογής. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αποτύχει στο ίδιο υποχρεωτικό μάθημα που έχει δηλώσει και σε επόμενο εξάμηνο, ή σε περίπτωση που αποτύχει σε δύο μαθήματα κατά το ίδιο εξάμηνο, η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από εκτίμηση της συνολικής προόδου του/της φοιτητή/φοιτήτριας, είναι αρμόδια να εισηγηθεί στην Ε.Π.Σ. τη διαγραφή του/της, ή όχι, από το Πρόγραμμα. Σε περίπτωση που το υποχρεωτικό μάθημα στο οποίο ο μεταπτυχιακός φοιτητής/η μεταπτυχιακή φοιτήτρια απέτυχε δεν προσφέρεται εκ νέου, μπορεί να αντικατασταθεί από άλλο μάθημα, το οποίο ορίζεται με απόφαση της Ε.Π.Σ..

Ως γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του Προγράμματος ορίζεται η ελληνική ή και η αγγλική.

18. Εκπόνηση και εξέταση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η ανάθεση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (20.000-25.000 λέξεων) σε κάθε φοιτητή/φοιτήτρια πλήρους φοίτησης γίνεται με τη λήξη των τριών πρώτων εξαμήνων σπουδών και σε κάθε φοιτητή/φοιτήτρια μερικής φοίτησης το αργότερο με τη λήξη του έκτου εξαμήνου σπουδών. Ο φοιτητής/η φοιτήτρια αναλαμβάνει την Εργασία, αφού έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τουλάχιστον όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του προγράμματος σπουδών. Σε περίπτωση που φοιτητής/φοιτήτρια δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα, η ανάληψη θέματος γίνεται όταν αυτό συντελεσθεί, και σε αυτήν την περίπτωση, ο προβλεπόμενος χρόνος φοίτησης και επιτυχούς ολοκλήρωσης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας δεν δύναται να υπερβαίνει την προβλεπόμενη από τον νόμο και τον Κανονισμό διάρκειας φοίτησης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 του Κανονισμού του Δ.Π.Μ.Σ..

Την επίβλεψη της Εργασίας αναλαμβάνει ένα από τα μέλη ΔΕΠ του Δ.Π.Μ.Σ., μετά από συνεννόηση με τον φοιτητή/την φοιτήτρια, και κατόπιν αίτησης, συμπεριλαμβανομένου σχεδίου ερευνητικής εργασίας, που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος φοιτητής/η ενδιαφερόμενη φοιτήτρια στην Ε.Π.Σ., αφού προηγουμένως έχει έρθει σε επικοινωνία με μέλος ΔΕΠ του Δ.Π.Μ.Σ.. Η Ε.Π.Σ. ορίζει Επιτροπή παρακολούθησης, η οποία απαρτίζεται από τον/την επιβλέποντα/επιβλέπουσα και δύο ακόμα διδάσκοντες/διδάσκουσες – μέλη του Δ.Π.Μ.Σ., τουλάχιστον ένας/μία από τους/τις οποίους/οποίες ανήκει σε Τμήμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ανήκει ο/η επιβλέπων/επιβλέπουσα. Ένα τουλάχιστον μέλος της Επιτροπής πρέπει να προέρχεται από το πεδίο της φιλοσοφικής βιοηθικής. Στην περίπτωση ανάληψης θέματος που απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις σε ένα επιμέρους επιστημονικό πεδίο, είναι δυνατόν να προβλεφθεί Ειδικός/Ειδική Σύμβουλος, που συνεπικουρεί τον φοιτητή/την

φοιτήτρια κατά το σκέλος της ειδικότητάς του/της, ύστερα από εισήγηση του επιβλέποντα Καθηγητή/της επιβλέπουσας Καθηγήτριας και απόφαση της Ε.Π.Σ..

Ο/Η φοιτητής/η φοιτήτρια οφείλει να επικοινωνεί με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα και τα μέλη της Επιτροπής σε τακτά διαστήματα και καθ' όλην τη διάρκεια της εκπόνησης της Εργασίας του/της. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, η οποία κατατίθεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου σπουδών, εγκρίνεται κατ' αρχήν από την Επιτροπή παρακολούθησης, και στη συνέχεια υποστηρίζεται δημόσια ενώπιον της Επιτροπής, η οποία αναλαμβάνει τον ρόλο Εξεταστικής Επιτροπής. Το κείμενο της Εργασίας κατατίθεται στα μέλη της Επιτροπής παρακολούθησης και, αφού λάβει έγκριση κατάθεσης για δημόσια υποστήριξη, κατατίθεται στη γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. (με αριθμό πρωτοκόλλου), τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την ημερομηνία της δημόσιας υποστήριξής της.

Εάν όμως η Εργασία κριθεί από την Επιτροπή οριστικά ως μη υποστηρίξιμη, τότε απορρίπτεται με απόφασή της ως απαράδεκτη. Εάν εγκριθεί κατ' αρχήν από την Επιτροπή, ορίζεται ημερομηνία δημόσιας υποστήριξής της.

Κατά τη δημόσια υποστήριξη, ο/η Επόπτης/τρια αναλαμβάνει συντονιστής/τρια και εκκινεί τη διαδικασία, συστήνοντας τον/την υποψήφιο/α. Στη συνέχεια:

- Ο/Η υποψήφιος/α παρουσιάζει την Εργασία για 20 λεπτά.
- Ακολουθούν ερωτήσεις από μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, σε έναν ή περισσότερους γύρους.
- Ακολουθούν, δυνητικά, ερωτήσεις από τους υπόλοιπους που παρευρίσκονται.
- Με το πέρας των ερωτήσεων και απαντήσεων, ο/η υποψήφιος/α και το κοινό εγκαταλείπουν την αίθουσα ή αποσυνδέονται από την τηλεδιάσκεψη και η Εξεταστική Επιτροπή συνεδριάζει και αποφασίζει να εισηγηθεί στην Ε.Π.Σ. την αξιολόγησή της, συμπεριλαμβανομένου του βαθμού της Μεταπτυχιακής Εργασίας, εφόσον κριθεί επιτυχής. Η Επιτροπή αξιολογεί τόσο την παρουσίαση και όσο το περιεχόμενο της Εργασίας και βαθμολογεί με κλίμακα από 0-10. Εάν είτε η παρουσίαση είτε το περιεχόμενο της Εργασίας κριθούν ανεπαρκή, η εξέταση θεωρείται ανεπιτυχής και η Εργασία απορρίπτεται.
- Η Εξεταστική Επιτροπή καλεί εκ νέου τον/την υποψήφιο/α και ανακοινώνει το αποτέλεσμα.
- Εάν η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά τη δημόσια υποστήριξή της, θεωρηθεί από την Επιτροπή ως μη πλήρως ικανοποιητική, τότε η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον/την μεταπτυχιακό/μεταπτυχιακό φοιτητή/φοιτήτρια τη βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωση και νέα δημόσια υποστήριξή της. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση, η Επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να έχει επανυποβληθεί η Εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της. Η Εργασία βαθμολογείται από την Επιτροπή μετά την επανυποβολή της.
- Τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής εγκρίνουν το τελικό κείμενο και αποστέλλουν εισήγηση με την τελική βαθμολογία στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.. Η λήψη πτυχίου εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ..
- Ο/Η υποψήφιος/α καταθέτει δύο αντίγραφα της Εργασίας, ένα στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος και ένα στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Σε περίπτωση που η εκπόνηση της Εργασίας έχει υποστηριχθεί οικονομικά από υποτροφία, απαιτείται να κατατεθεί και τρίτο αντίγραφο στην Γραμματεία

Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας για παράδοση στον φορέα που χορηγεί την υποτροφία. Επίσης, κατατίθεται στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ σε ηλεκτρονική μορφή το τελικό κείμενο της Εργασίας. Οι Διπλωματικές Μεταπτυχιακές Εργασίες καταχωρούνται στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης και αναρτώνται στον ιστότοπο αυτής.

Εάν παρέλθουν τρία (3) εξάμηνα μετά την ανάθεση του θέματος χωρίς ο/η επιβλέπων/επιβλέπουσα να έχει στοιχεία για την πορεία της υπό εκπόνηση Εργασίας, η ανάθεση του θέματος ακυρώνεται.

19. Περάτωση σπουδών

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής/η μεταπτυχιακή φοιτήτρια θεωρείται ότι περάτωσε επιτυχώς τις σπουδές και του/της απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, εφ' όσον:

- α) συμπλήρωσε τα απαιτούμενα εξάμηνα σπουδών,
- β) περάτωσε επιτυχώς τα μαθήματα, σεμινάρια και τις ενδεχόμενες πρακτικές ασκήσεις [βαθμός επιτυχίας είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10]
- γ) ολοκλήρωσε επιτυχώς τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία [βαθμός επιτυχίας είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10].

Αντίγραφα της Μεταπτυχιακής Εργασίας κατατίθενται υποχρεωτικώς στην Γραμματεία του Προγράμματος στο Τμήμα Φιλοσοφίας, και στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης, διαφορετικά θεωρείται ότι ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια δεν έχει περατώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του/της.

**20. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
2025-2026
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

BIO.101 - Σύγχρονη Βιολογία—Μεθοδολογία και Προκλήσεις (Υ) (ECTS 6)

Συντονιστής:	Δημήτριος Παπαδόπουλος
Διδάσκοντες	Δημήτριος Παπαδόπουλος, Κρίτων Καλαντίδης, Κωνσταντίνα Κατσαρού, Νικόλαος Μοσχονάς, Ιωσήφ Παπαματθαϊάκης, Παναγιώτης Σαρρής, Κασσιανή Σκουλουδάκη.
Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:	Βασικές γνώσεις Μοριακής και Αναπτυξιακής Βιολογίας με έμφαση στις σύγχρονες τεχνολογίες που τις διέπουν. 1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Λήψη αποφάσεων 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον 5) Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 6) Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Περιεχόμενο:	Διαλέξεις: 1) Βασικά χαρακτηριστικά της ζωής και θεμελιώδεις ιδιότητες των οργανισμών 2) Εισαγωγή στην ιατρική γενετική και γονιδιωματική: κληρονομικότητα, γενετική ποικιλότητα και μοριακή βάση των γενετικών νοσημάτων 3) Γονιδιωματική ιατρική, συνθετική βιολογία και βιοηθικά ζητήματα 4) Μοριακή βιολογία, γονιδιωματική, ασθένειες, γενετικά τεστς και συναφείς τεχνολογίες 5) Γενετική τροποποίηση-θεραπεία και σχετικά ηθικά προβλήματα 6) Τεχνητή γονιμοποίηση και τεχνολογίες τεχνητής αναπαραγωγής 7) Ασφάλεια τροφίμων και αγροβιοτεχνολογικές εφαρμογές 8) Διαγονιδιακά φυτά 9) Γονιδιακή θεραπεία 10) Εμβόλια και πανδημίες
Τρόπος διδασκαλίας	Μικτή. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στις 9/10 διαλέξεις—1/10 διάλεξη θα δοθεί πρόσωπο με πρόσωπο στο Ρέθυμνο.
Αξιολόγηση	Γραπτή εξέταση στα Ελληνικά

ΙΑΤ.101 - Θέματα ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα και χρήση βλαστοκυττάρων

(ECTS 6)

Διδάσκουσα: **Ελένη Παπαδάκη**

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:

Κατανόηση του τύπου και των λειτουργιών των βλαστοκυττάρων από διάφορες πηγές, στην εμβρυϊκή και ενήλικη ζωή.

Απόκτηση γνώσεων για την έρευνα και εφαρμογές στο πεδίο της Αναγεννητικής Ιατρικής με χρήση βλαστοκυττάρων, με εστίαση στους ηθικούς προβληματισμούς και τα νομικά κενά που το χαρακτηρίζουν.

Κατανόηση του τρόπου λειτουργίας Βιοτραπεζών και απόκτηση γνώσεων σε θέματα συγκατάθεσης για δωρεά ανθρώπινου βιολογικού υλικού για λήψη βλαστοκυττάρων, σε πρότυπα διαχείρισης του βιολογικού υλικού και σε θέματα προστασίας του Δότη.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων σε τεχνικές ανάπτυξης και διαχείρισης βλαστοκυττάρων.

Ανάπτυξη ικανότητας να προσεγγίζουν και να προτείνουν λύσεις για τρέχοντα θέματα βιοηθικής που αφορούν στην έρευνα και κλινική εφαρμογή εμβρυικών και ενήλικων βλαστοκυττάρων, στους τρόπους φύλαξης (ιδιωτική, δημόσια), στις μεθόδους ανάπτυξης βλαστοκυττάρων (κλωνοποίηση, επαγόμενα βλαστοκύτταρα), αλλά και σε θέματα βιοηθικής για ανάπτυξη προϊόντων από περίσσεια βιολογικού υλικού, στην ενημερωμένη συγκατάθεση, και σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Περιεχόμενο:

- Εμβρυϊκά και ενήλικα βλαστοκύτταρα. Ορισμοί, πηγές, χρησιμότητα στην Αναγεννητική Ιατρική.
- Ηθικοί προβληματισμοί και νομικό πλαίσιο χρήσης βλαστοκυττάρων στην έρευνα και στην Κλινική πράξη.
- Δωρεά προϊόντων ανθρώπινης προέλευσης. Έγγραφη συγκατάθεση. Θέματα προστασίας δοτών και εθελοντών.

- Ομφαλικά βλαστοκύτταρα: ενδείξεις φύλαξης και χρήσης. Κυτταρικά προϊόντα ομφάλιου λώρου και χρήση τους στην Αναγεννητική Ιατρική.
- Δημόσιες και Ιδιωτικές Τράπεζες ομφαλικών βλαστοκυττάρων. Ηθικά και νομικά θέματα.
- Εργαστηριακή εκπαίδευση σε τεχνικές ανάπτυξης και διαχείρισης βλαστοκυττάρων.

Τρόπος διδασκαλίας

Διαλέξεις, συζήτηση, μελέτες περιπτώσεων

Αξιολόγηση

Γραπτή εργασία και προφορική παρουσίαση

ΦΙΛ.101 - Τα εννοιολογικά θεμέλια της Βιοηθικής: Ηθικές Θεωρίες

(ECTS 6)

Διδάσκουσα:

Σταυρούλα Τσινόρεμα

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:

- Η κατανόηση της θεωρητικής βάσης της βιοηθικής μέσω της εκπαίδευσης στις ερευνητικές μεθόδους και τα αναλυτικά εργαλεία της ηθικής επιχειρηματολογίας.
- Η απόκτηση δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση ηθικών προβλημάτων στις βιοεπιστήμες, συμπεριλαμβανομένης της βιοϊατρικής έρευνας και εφαρμογές στην ιατρική κλινική πράξη, μέσω του θεωρητικού πλαισίου της ηθικής φιλοσοφίας.
- Οι ΜΦ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος:
 - διαθέτουν εννοιολογική κατανόηση των βασικών ηθικών κατηγοριών, των ηθικών αρχών και της πρακτικής, ηθικής, επιχειρηματολογίας,
 - είναι σε θέση να προσδιορίζουν και να ανασυγκροτούν σύνθετα ηθικά ερωτήματα και προκλήσεις που εγείρονται από την ανάπτυξη των βιοεπιστημών και των νέων τεχνολογιών
 - προτείνουν τρόπους ηθικής επιχειρηματολογίας για την αντιμετώπισή τους,
 - αναλύουν και αξιολογούν κριτικά μορφές επιχειρηματολογίας από διαφορετικές σχολές ηθικής σκέψης, τεκμηριώνουν συμπεράσματα και διεξάγουν πρόσθετη εννοιολογική ανάλυση, ανατρέχοντας και αξιολογώντας επιχειρήματα από τη σύγχρονη διεθνή συζήτηση της Βιοηθικής.

Περιεχόμενο:	• Σύντομη εισαγωγή στην ιστορία της ηθικο-φιλοσοφικής σκέψης. Οντολογική και υποκειμενική (νεοτερική) ηθική • Θεωρίες του Σκωτικού διαφωτισμού. Η συναισθηματοκρατική βάση της ηθικής. Ηθικά συναισθήματα: David Hume • Immanuel Kant: Πραξοκεντρική ηθική της μορφής. Λόγος και ηθική • Jeremy Bentham και J.S.Mill. Ηθική των συνεπειών. Ωφελισμός • Σύγχρονες ηθικές θεωρήσεις: - Εκδοχές της καντιανής ηθικής και του Ωφελισμού - Συμβολαϊκές και κατασκευασιοκρατικές θεωρίες. Rawls και Habermas - Αρεταϊκή ηθική, ηθική της φροντίδας, φεμινισμός, κοινοτισμός • Η σχέση ηθικής θεωρίας και Βιοηθικής. Η επιλογή μεταξύ ηθικών θεωριών στο πλαίσιο της Βιοηθικής.
Τρόπος διδασκαλίας	Διαλέξεις, συζήτηση, παρουσίαση εργασιών
Αξιολόγηση	Διαλογική συμμετοχή στο μάθημα, δημόσια παρουσίαση εργασίας, συγγραφή τελικού δοκιμίου

ΦΙΛ.102 - Βιοηθική: Μέθοδοι, αρχές, προβλήματα

(ECTS 6)

Διδάσκουσα:	Ευαγγελία Παπαδάκη
Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:	• Κατανόηση βασικών ηθικών εννοιών. • Εξοικείωση με τη θεωρία του ωφελισμού και της ηθικής θεωρίας του Καντ. • Φιλοσοφική εξέταση και ανάλυση ηθικών ζητημάτων και προβλημάτων, η οποία θα οδηγήσει στη βαθύτερη κατανόησή τους. • Ικανότητα εφαρμογής των ηθικών θεωριών του ωφελισμού και του Καντ σε ζητήματα όπως αυτό της ευθανασίας, της αυτοκτονίας, της άμβλωσης, της απόλυτης φτώχειας και της υπόστασης των ζώων.
Περιεχόμενο:	Αποτελούν αντικείμενο πραγμάτευσης η ηθική θεωρία του ωφελισμού καθώς και η ηθική θεωρία του Καντ. Μετά από την

εξέταση των θεωριών αυτών, θα επιχειρηθεί η αξιοποίησή τους σε ζητήματα, όπως αυτό της άμβ

λωσης, της ευθανασίας, της αυτοκτονίας, της απόλυτης φτώχειας και της υπόστασης των ζώων.

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις, συζήτηση

Αξιολόγηση

Παρουσίαση εισήγησης και γραπτή εργασία

KOIN101 - Κοινωνία και Βιοηθική I (Υ)

(ECTS 6)

Διδάσκουσα:

Βασιλική Πετούση

**Στόχοι και
μαθησιακά αποτελέσματα:**

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι φοιτητές/φοιτήτριες γνωρίζουν και εξοικειώνονται με:-επιλεγμένες κοινωνιολογικές θεωρίες και εμπειρικές μεθόδους κατάλληλες για την ανάλυση των κοινωνικο-πολιτικών, οικονομικών και πολιτισμικών συνιστωσών ζητημάτων βιοηθικής-το ρόλο του θεσμικού και ρυθμιστικού πλαισίου της κοινωνικής οργάνωσης στον ορισμό, το περιεχόμενο, τις επιπτώσεις και τη σημασία ζητημάτων βιοηθικής και βιοηθικών πρακτικών-την ερμηνεία, ανάλυση και αξιολόγηση σύνθετων ζητημάτων λαμβάνοντας υπόψη και εφαρμόζοντας διαθέσιμη πληροφόρηση και γνώση για την κοινωνία και τη βιοηθική

Περιεχόμενο:

Σύντομο-επιγραμματικό περίγραμμα. (Το αναλυτικό περίγραμμα του μαθήματος δίνεται την πρώτη εβδομάδα μαθημάτων του εξαμήνου και είναι διαθέσιμο στους φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της σελίδας του μαθήματος)

Σχέση κοινωνιολογίας/κοινωνικών επιστημών και βιοηθικής

Κοινωνιολογικές θεωρίες στη βιοηθική

Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας στη βιοηθική

Τρόπος διδασκαλίας

Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις σε ζητήματα βιοηθικής
όπως: περιβάλλον, υγεία, υποβοηθούμενη αναπαραγωγή,
ευαλωτότητα/αποκλεισμός, διατροφή κλπ.

Διαλέξεις
Συγγραφή εργασιών
Παρουσίαση εργασιών

Αξιολόγηση

Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

Μέθοδος αξιολόγησης:

1 γραπτή εργασία, 1 παρουσίαση, 1 τελική εργασία

Η γραπτή εργασία αποτελεί το 30% της τελικής
βαθμολογίας, η παρουσίαση το 25% και η τελική εργασία
το 45%.

Η μέθοδος αξιολόγησης και τα κριτήρια περιλαμβάνονται
στο περίγραμμα του σεμιναρίου και εξηγούνται
προφορικά στην πρώτη εναρκτήρια διάλεξη.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Συντονιστής: Ιωάννης Καρακάσης

Διδάσκοντες: Ιωάννης Καρακάσης, Εμμανουήλ Λαδουκάκης, Πέτρος Λυμπεράκης, Ελευθέριος Ζούρος, Παναγιώτης Μόσχου, Μιχαήλ Παυλίδης, Νίκος Πουλακάκης

**Στόχοι και
μαθησιακά
αποτελέσματα:**

- Να εντοπίζουν τους κυριότερους παράγοντες που εξηγούν την μεταβλητότητα στην σύνθεση των χερσαίων και θαλάσσιων βιοκοινοτήτων.
- Να αναγνωρίζουν τις πηγές ανθρωπογενούς διατάραξης στους πληθυσμούς, τις βιοκοινότητες και τα οικοσυστήματα.
- Να αναγνωρίζουν τις χωρικές και χρονικές κλίμακες διαφορετικών τύπων διατάραξης στα οικοσυστήματα και την βιοποικιλότητα.
- Να αξιολογούν ειδήσεις σχετικά με τα ωκεάνια γεγονότα ή την Οικολογία γενικά. Να διαβάζουν και να ερμηνεύουν άρθρα στις ειδήσεις
- Να αναλύουν και να αξιολογούν επιστημονικά δεδομένα για να διατυπώνουν ένα συμπέρασμα σχετικά με τις οικολογικές διεργασίες
- Να αναγνωρίζουν τα στάδια της Εκτίμησης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων και να σχεδιάζουν μια Μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Να αξιολογούν τα θετικά και αρνητικά στοιχεία μιας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και να επιχειρηματολογούν καταλλήλως με βάση την υφιστάμενη επιστημονική γνώση.

Περιεχόμενο:

1. Βιοποικιλότητα και οικολογία: Ορισμοί, αξία βιοποικιλότητας, εξαφανίσεις, κλιματική αλλαγή, απομόνωση και βιοποικιλότητα, αγαθά και υπηρεσίες που παρέχουν τα οικοσυστήματα, δυναμική των εισβολικών ειδών και επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα (ΝΠ, 6h)
2. Αρχές εξέλιξης, πληθυσμοί και ποικιλότητα, παρέκκλιση, μεταλλαγή, επιλογή, μηχανισμοί γένεσης και διάβρωσης της βιοποικιλότητας, ποικιλότητα εντός και μεταξύ πληθυσμών, σχέση βιοποικιλότητας με την γενετική, πότε εξελίσσεται ένα σύστημα. (ΜΛ, 6h)
3. Διαχείριση ευαίσθητων οικοσυστημάτων, ενδημικά και απειλούμενα είδη, νομικό καθεστώς της προστασίας φυσικών ενδιαιτημάτων και ειδών (ΠΛ, 3h)
4. Βιολογία, Κοινωνιοβιολογία και Βιοηθική (ΛΖ, 3h)

5. Αγροτική παραγωγή και βιοποικιλότητα, ηθικής θεώρησης της χρήσης πειραματοφύτων, εισαγωγή στις σχετικές έννοιες (ορισμός άγριου τύπου και εξημέρωσης φυτών, έμφαση στα ενδημικά είδη του Κρητικού οικοσυστήματος, διαφορά της Γενετική τροποποίησης από τα διαγονιδιακά φυτά), συζήτηση και αποσαφήνιση για τη γονιδιακή επεξεργασία καθώς και ηθικούς προβληματισμούς/φραγμούς που διέπουν την καινοτόμο αυτή τεχνολογία (Βραβείο Νόμπελ 2022). (ΠΜ 3h)
6. Θαλάσσια οικοσυστήματα και βιοποικιλότητα, σύγκριση με τα χερσαία, παραγωγή τροφίμων, αγαθά και υπηρεσίες που παρέχουν τα υδατικά οικοσυστήματα, ρύπανση και άλλες μορφές ανθρωπογενούς διατάραξης, οι συγκρούσεις στην παράκτια ζώνη (ΓΚ, 6h)
7. Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ): μεθοδολογία, στάδια, τρόποι προσέγγισης, η χρήση της ΕΠΕ ως εργαλείου αειφορίας και σύνδεσης οικολογίας-οικονομίας-πολιτικής, ειδικά θέματα (ΓΚ, 3h)
8. Καταπόνηση, άγχος και ευζωία παραγωγικών ζώων και πειραματόζωων: Ηθική διάσταση και επιστημονικά δεδομένα. (ΜΠ, 3h)
9. Παρουσιάσεις εργασιών σε ομάδες από τους ΜΠΦ (όλοι, 6h)

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις, συζήτηση

Αξιολόγηση

Γραπτές εξετάσεις στα ελληνικά με χρήση:

- Δοκιμασίας Πολλαπλής Επιλογής,
- Ερωτήσεων Σύντομης Απάντησης,
- Ερωτήσεων Ανάπτυξης Δοκιμιών,
- Δοκιμασιών Επίλυσης Προβλημάτων

ΔΙΚ.101 - Δίκαιο, Ηθική και Βιοηθική

(ECTS 4)

**Συντονιστές/
Διδάσκοντες:**

Πάυλος Σούρλας, Φίλιππος Βασιλόγιαννης

**Στόχοι και
μαθησιακά
αποτελέσματα:**

Η εξοικείωση των σπουδαστών με τις κανονιστικές προϋποθέσεις κατανόησης των νομικών ρυθμίσεων σε ζητήματα βιοηθικής: ιδίως ως προς τη σημασία των ρυθμίσεων του νομοθέτη και των κρίσεων του δικαστή σε ζητήματα που άπτονται της αξίας της ζωής.

Οι ΜΦ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος:

- διαθέτουν εννοιολογική κατανόηση των βασικών ηθικών και δικαϊκών κατηγοριών, των ηθικών και δικαϊκών αρχών και της σχέσης ηθικής, δικαίου και βιοηθικής,
- είναι σε θέση να προσδιορίζουν και να ανασυγκροτούν σύνθετα ηθικά και δικαϊκά ερωτήματα και να προτείνουν τρόπους ηθικής και δικαϊκής επιχειρηματολογίας.

Περιεχόμενο:

Α' Μέρος: Θεωρητική θεμελίωση. Το πρώτο μέρος στρέφεται γύρω από το ζήτημα των σχέσεων δικαίου, ηθικής και πολιτικής. Με αφετηρία τις τρέχουσες αντιλήψεις που διαισθητικά ακολουθεί ένας μη ειδικός, αναλύονται τα βασικά γνωρίσματα του δικαίου και της ηθικής και αντικρούεται ο νομικός θετικισμός, που διδάσκει την ανυπαρξία αναγκαίων σχέσεων μεταξύ των δύο. Αναδεικνύεται η σημασία των ηθικών εκτιμήσεων και αξιολογήσεων στο έργο τόσο του νομοθέτη όσο και του δικαστή και αναλύονται οι βασικές ηθικές και πολιτικές παράμετροι του δικαίου, όπως η αυτονομία, η δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και η δικαιοσύνη.

Διάγραμμα παραδόσεων: 1. Προβλήματα σχέσεων δικαίου και ηθικής. 2. Θέσπιση του δικαίου: ζητήματα νομιμοποίησης. 3. Το αγαθό και το ορθό. 4. Η ηθική του βίου. 5. Ηθική του βίου και δημοκρατικός νομοθέτης.

Β' Μέρος: Πρακτικά διλήμματα. Το δεύτερο μέρος στρέφεται γύρω από το ζήτημα της νομιμοποιημένης νομοθετικής παρέμβασης σε ζητήματα βιοηθικής. Δείχνεται ότι, σύμφωνα με τις ηθικές και τις πολιτικές αρχές που αναπτύχθηκαν στο πρώτο μέρος, η ζητούμενη κρατική παρέμβαση δεν είναι νομιμοποιημένη, όταν απλώς και μόνο βασίζεται στη γνώμη της πλειοψηφίας, αλλά επειδή είναι επιβεβλημένη ή επιτρεπτή για τους ορθούς λόγους, ιδίως ως προς την προστασία των ατομικών και των πολιτικών δικαιωμάτων. Με αφετηρία τη θέση ότι εν προκειμένω δεν καλούμαστε να διευρύνουμε τις γνώσεις μας, αλλά να επιλύσουμε πρακτικά διλήμματα, επιδιώκεται πρωτίστως να εκτεθεί ένας έλλογος και εύλογος τρόπος διατύπωσης των αντίστοιχων προβλημάτων, ώστε η διατύπωσή τους να επικαθορίζει και τη διαδικασία της επίλυσής τους.

Διάγραμμα παραδόσεων: 1. Η αξία της ανθρώπινης ζωής. 1.1 Άμβλωση. 1.2 Αυτοκτονία και ευθανασία. 2. Ακούσια πατρότητα. 3. Ιατρική δεοντολογία. 3.1 Το καθήκον ειλικρίνειας του ιατρού: ένα απόλυτο καθήκον. 3.2 Το ανθρώπινο σώμα: πρόσωπο και πράγμα. 3.3 Η αναπαραγωγική κλωνοποίηση ως θεραπευτική. 3.4. Η χρήση των βλαστοκυττάρων στη βιοϊατρική έρευνα. 3.5 Ένα ατομικό δικαίωμα γενετικής ταυτότητας. 4. Γενετική γνώση, γενετική κακοτυχία και δικαιοσύνη. 5. Υφίστανται άμεσα καθήκοντά μας έναντι των ζώων;

Τρόπος διδασκαλίας

Διαλέξεις, μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας

Αξιολόγηση	Αξιολογείται η συμμετοχή στη συζήτηση κατά τη διάρκεια των παραδόσεων και η δομημένη επιχειρηματολογία του τελικού γραπτού δοκιμίου. Τα κριτήρια αξιολόγησης γνωστοποιούνται στους φοιτητές στην αρχή του μαθήματος.
-------------------	---

ΙΑΤ.102 - Δημόσια Υγεία και Βιοηθική

(ECTS 6)

Συντονιστής: Χρήστος Λιονής

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα: Η εισαγωγή στη Δημόσια Υγεία και στην οργάνωση των υπηρεσιών υγείας και η εξοικείωση με τα θέματα Βιοηθικής που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία και με τη διαχείριση των υπηρεσιών υγείας.

Οι μ.φ. μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος:

- διαθέτουν εννοιολογική κατανόηση των βασικών κατηγοριών της Δημόσιας Υγείας, των ηθικών προκλήσεων και βασικών βιοηθικών αρχών για την αντιμετώπισή τους,
- είναι σε θέση να προσδιορίζουν και να ανασυγκροτούν σύνθετα ηθικά ερωτήματα στη Δημόσια Υγεία και να προτείνουν τρόπους ηθικής επιχειρηματολογίας σε σχέση με πολιτικές για την προαγωγή της Υγείας.

Περιεχόμενο:

- Ιστορική αναδρομή και έννοιες της Δημόσιας Υγείας και της οργάνωσης των υπηρεσιών υγείας .
- Οι κοινωνικοί, οικονομικοί, περιβαλλοντικοί και συμπεριφορικοί προσδιοριστές της υγείας και οι δείκτες του Ελληνικού πληθυσμού.
- Τα μοντέλα των συστημάτων υγείας και το Εθνικό Σύστημα Υγείας.
- Η Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

Θέματα Βιοηθικής και:

- Προσδιοριστές της υγείας ενός πληθυσμού
- Επιδημίες λοιμωδών νόσων
- Σύγχρονα νοσήματα φθοράς
- Αρχές προαγωγής της υγείας και πρόληψης, της περίθαλψης και της αποκατάστασης
- Σχεδιασμός και διαχείριση των υπηρεσιών υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Φροντίδα Υγείας)
- Κατανομή των πόρων στην υγεία καθώς και τα κριτήρια και η διαδικασία λήψης αποφάσεων

Ενότητες:

- Οι προσδιοριστές υγείας
- Οι δείκτες υγείας
- Μοντέλα συστημάτων υγείας
- Το σύστημα υγείας της Ελλάδας και η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Εισαγωγή στη Βιοηθική στη Δημόσια Υγεία
- Βιοηθική και Προσδιοριστές της Υγείας
- Βιοηθική στις Πολιτικές Προαγωγής της Υγείας

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις, συζήτηση, μελέτες περιπτώσεων

Αξιολόγηση

Γραπτή εργασία

ΦΙΛ.103 - Βιοηθική: Μέλλοντα πρόσωπα και μελλοντικές γενεές (ECTS 6)

Διδάσκων:

Κωνσταντίνος Κουκουζέλης

Στόχοι και
μαθησιακά
αποτελέσμα
τα:

Η εξοικείωση με τις βασικές ηθικές θεωρίες που αφορούν στα μέλλοντα πρόσωπα και τις μελλοντικές γενεές, μέσω της φιλοσοφικής ανάλυσης της έννοιας της ανθρωπότητας, της ηθικής προόδου, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, του προβλήματος της ελλείπουσας ταυτότητας, των περιπτώσεων wrongful life, της γενετικής ταυτότητας και της ανθρώπινης μηχανικής, της αρχής της προφύλαξης, της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, της βιώσιμης ανάπτυξης και του πληθυσμού.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος:

διαθέτουν εννοιολογική κατανόηση των βασικών ηθικών κατηγοριών που αφορούν στην εννοιολόγηση των προκλήσεων σχετικά με πράξεις μας που έχουν επιπτώσεις σε μέλλοντα πρόσωπα και τις μελλοντικές γενεές,

είναι σε θέση να προσδιορίζουν και να ανασυγκροτούν συναφή ηθικά ερωτήματα και να προτείνουν τρόπους ηθικής επιχειρηματολογίας για την αντιμετώπισή τους.

Περιεχόμενο:

Η πρόοδος της βιοτεχνολογίας, της γενετικής και των επιστημών της ζωής εν γένει έχουν πολλαπλασιάσει τις δυνατότητες που έχουμε να επηρεάσουμε τα μέλλοντα πρόσωπα με συγκεκριμένους τρόπους. Μπορούμε να επηρεάσουμε (α) την ύπαρξη ή ανυπαρξία τους (κατά την άσκηση της αναπαραγωγικής

μας ελευθερίας), (β) την ταυτότητά τους (ποιοι θα είναι, αν θα είναι ο Α ή ο Β), (γ) τον τύπο της ταυτότητάς τους, ποια δηλαδή τα χαρακτηριστικά της ταυτότητάς τους (ανθρώπινη μηχανική, ενισχυτικές μέθοδοι), (δ) πόσοι θα είναι (τον αριθμό τους), (ε) το βιοτικό τους επίπεδο (έχουμε καθήκον να εξασφαλίσουμε το ίδιο ή καλύτερο βιοτικό επίπεδο;). Οι δυνατότητες αυτές θέτουν το μέλλον της ανθρωπότητας ως βιοηθικό πρόβλημα, παρά ως δεδομένο. Μπορούν οι παραδοσιακές ηθικές θεωρίες να μας δώσουν μια συνεκτική και ολοκληρωμένη θεώρηση του ηθικού status των μελλόντων προσώπων, αλλά και των μελλοντικών γενεών; Έχουν τα μελλοντικά πρόσωπα και οι μελλοντικές γενεές ηθικά δικαιώματα; Έχουμε εμείς ηθικές υποχρεώσεις έναντι του μέλλοντος και που θεμελιώνονται αυτές; Μπορούν να υπάρχουν υποχρεώσεις δικαιοσύνης; Πώς γίνεται αντιληπτή και εφαρμόζεται η αρχή της προφύλαξης; Τα ερωτήματα θα τεθούν σε σχέση με φλέγοντα βιοηθικά διλήμματα στην ιατρική ηθική και γενετική καθώς και στην περιβαλλοντική ηθική και δικαιοσύνη.

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις, συζήτηση

Αξιολόγηση

Αυτόνομη μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας για την προετοιμασία προφορικής-δημόσιας παρουσίασης στην τάξη με power point.

Γραπτή εργασία

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Συντονιστές/
Διδάσκοντες:

Δήμητρα Παπαδοπούλου-Κλαμαρή, Γεώργιος Λέκκας

Στόχοι και
μαθησιακά
αποτελέσματα

Στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικούς προβληματισμούς της Βιοηθικής, σε διάφορα επιμέρους πεδία της, από τη σκοπιά του Αστικού Δικαίου.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να έχουν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση ζητημάτων Βιοηθικής που ανακύπτουν στο πεδίο της Βιοϊατρικής και της Βιοτεχνολογίας από τη σκοπιά του Αστικού Δικαίου.
- Έχουν την ικανότητα να συνδυάζουν γνώσεις και να κατανοούν σύνθετα ζητήματα βιοηθικής και να τα συσχετίζουν με κανόνες του Αστικού Δικαίου, καθώς επίσης να διατυπώνουν κρίσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν προβληματισμό επί βιοηθικών προβλημάτων, που συνδέονται με την εφαρμογή της Βιοϊατρικής και της Βιοτεχνολογίας.
- Να διαθέτουν τις απαραίτητες μαθησιακές δεξιότητες και μεθοδολογικά εργαλεία στο πεδίο της επιστημονικής έρευνας που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους με τρόπο σε μεγάλο βαθμό αυτοδύναμο.

Περιεχόμενο:

- Σύνταγμα
- Σύμβαση ΟΒΙΕΔΟ
- Αστικός Κώδικας – Άρθρα: 1 (κανόνας δικαίου), 34-60 (φυσικό πρόσωπο), 61-67, 70-72, 78, 108, 122 (νομικά πρόσωπα), 127-158
- Η θέση των ζώων στο ιδιωτικό δίκαιο (Αστικός Κώδικας, άρθρα 947, 995, 1077, 639, 640, 924)
- Η προστασία των ζώων ως στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος
- Δικαίωμα, Αξίωση, Ευχέρεια, Υποχρέωση, Δικαιοπραξία
- Φυσικό πρόσωπο και ιδιωτική αυτονομία: Ικανότητα προς δικαιοπραξία (Αστικός Κώδικας άρθρα 127-137), ικανότητα προς καταλογισμό (Αστικός Κώδικας άρθρα 915-918)
- Εκούσια Αντιπροσώπευση (Αστικός Κώδικας άρθρα 211, 212, 216, 217)
- Συστήματα νόμιμης αντιπροσώπευσης: Γονική μέριμνα ανηλίκου (Αστικός Κώδικας άρθρα 1510 , 1511, 1517, 1521-1531), Επιτροπεία ανηλίκου (Αστικός Κώδικας άρθρα 1589-1595, 1611, 1613-1626)- Δικαστική Συμπαράσταση (Αστικός Κώδικας άρθρα 1666-1680), Ακούσια Νοσηλεία (Αστικός Κώδικας άρθρα 1687-1688)
- Περιορισμοί της Ιδιωτικής Αυτονομίας: Κανόνες Αναγκαστικού Δικαίου (*Jus Cogens*) versus Κανόνες Ενδοτικού Δικαίου (*Jus*

Dispositivum), Ακυρότητες (Αστικός Κώδικας άρθρα 158-161, 174, 178, 179), Ελαττωματική δικαιοπραξία λόγω πλάνης, απάτης, απειλής (Αστικός Κώδικας άρθρα 140, 141, 147, 150-151)

Τρόπος διδασκαλίας	Διαλέξεις, Μελέτη και έρευνα βιβλιογραφίας/δικαστικών αποφάσεων
Αξιολόγηση	Προφορική εξέταση

ΦΙΛ.104 - Περιβαλλοντική Βιοηθική

(ECTS 4)

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Τσινόρεμα

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα: Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Περιβαλλοντικής (Βιο)ηθικής.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες:

- θα είναι σε θέση να προσδιορίζουν περιβαλλοντικά προβλήματα και να προβαίνουν στην κατάλληλη εννοιολογική και κανονιστική ανάλυσή τους,
- συναφώς, θα έχουν αποκτήσει ολοκληρωμένη κατανόηση των θεμελιωδών κατηγοριών και μεθοδολογιών των κλασικών και σύγχρονων θεωρητικών πλαισίων της περιβαλλοντικής ηθικής,
- θα κατανοούν τον τρόπο αξιοποίησης των ηθικών επιχειρηματολογικών πλαισίων για την αντιμετώπιση συγχρόνων ηθικών προκλήσεων στην περιβαλλοντική ηθική,
- θα είναι σε θέση να παρουσιάζουν γραπτές εργασίες σχετικά με βασικές κριτικές προοπτικές, τόσο με αναλυτικό όσο και με αξιολογικό τρόπο, σε διάφορα θέματα περιβαλλοντικής ηθικής,
- θα έχουν αναπτύξει τις κατάλληλες ικανότητες ώστε να διατυπώνουν εννοιολογικά αυστηρά και εμπειρικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα σχετικά με τις ηθικές διαστάσεις των περιβαλλοντικών προβλημάτων στη δημόσια σφαίρα.

Περιεχόμενο: Η περιβαλλοντική (βιο)ηθική αποτελεί κανονιστική μελέτη της ανθρώπινης πράξης όσον αφορά στις επιπτώσεις της στα μη ανθρώπινα όντα και στην υπόλοιπη φύση - αποτελεί, με άλλα λόγια, την κριτική εξέταση των ηθικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων και των μη ανθρώπινων όντων και του περιβάλλοντος στο σύνολό του. Το παρόν μάθημα θα επιχειρήσει αναλυτική εξέταση των επιστημολογικών και κανονιστικών ζητημάτων ως προς το εάν, και με ποιους τρόπους, δικαιολογείται ο ισχυρισμός ότι μπορούμε να δημιουργήσουμε ηθικές σχέσεις με τον μη ανθρώπινο κόσμο. Ειδικότερα θα μελετηθούν τα ακόλουθα θέματα:

1. Εισαγωγή στις βασικές κατηγορίες και μεθοδολογίες της περιβαλλοντικής ηθικής. Η σχέση της περιβαλλοντικής (Βιο)ηθικής με άλλα πεδία της Βιοηθικής (Κλινική Ηθική & Ηθική της Έρευνας). Μεθοδολογικές και πρακτικές συγγένειες και διαφορές.

2. Περιβαλλοντικές θεωρίες:

(i) Κλασικές κανονιστικές θεωρίες και περιβαλλοντική ηθική:

Πραξεοκεντρικές (καντιανές)

Ωφελιμιστικές

Συμβολαιακές

Ηθική της αρετής

(ii) Ρεαλιστικές, φυσιοκρατικές, ολιστικές θεωρίες. Εγγενείς αξίες στη φύση.

(α) Albert Schweitzer "θέληση για ζωή"

(β) Ηθική της γης (Aldo Leopold)

(γ) Βαθιά οικολογία (Arne Næss)

(δ) Κοινωνική οικολογία (Murray Bookchin)

(ε) Οικοφεμινισμοί (Karen Warren et. als.)

3. Αυτουργία και ηθική υπόσταση. Οι συζητήσεις σχετικά με την ηθική αυτουργία. Τομείς ενδιαφέροντος: Ζώα, είδη, πληθυσμοί, μη έμβια φύση, αφηρημένα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα. Γιατί πρέπει να μας ενδιαφέρει ηθικά το περιβάλλον;

4. Αποσαφήνιση παρανοήσεων και ασαφειών σχετικά με τον «ανθρωποκεντρισμό», "βιο- ή γεω-κεντρισμό", "ειδισμό".

5. Διεύρυνση της ηθικής υπόστασης: α) Ανθρώπινα όντα, β) ζώα με αισθήματα, γ) μεμονωμένοι ζωντανοί οργανισμοί, δ) ολιστικές οντότητες. Οι διαμάχες και τα επιχειρήματα.

6. Καθήκοντα και δικαιώματα. Καθήκοντα σχετικά με μη ανθρώπινα έμβια όντα, πληθυσμούς, είδη ή συστήματα έμβιων όντων, οικοσυστήματα. Τι προσδιορίζει τις ηθικές σχέσεις, και με ποια δικαιολογητικά κριτήρια;

7. Συμπερασματικές παρατηρήσεις σχετικά με την ηθική υπόσταση και τα καθήκοντα όσον αφορά τη μη ανθρώπινη φύση.

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις, μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας

Αξιολόγηση

Γραπτή εργασία

**ΚΟΙΝ.103 - Κοινωνιολογία και Δίκαιο της ανθρώπινης
Αναπαραγωγής**

(ECTS 4)

Διδάσκουσα: Βασιλική Πετούση

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:	Οι φοιτητές και φοιτήτριες, υπό το πρίσμα της κοινωνιολογίας, της κοινωνιολογίας του δικαίου και της βιοηθικής, γνωρίζουν και εξοικειώνονται με τις κοινωνιο-πολιτικές και βιοηθικές διαστάσεις του φαινομένου της ανθρώπινης αναπαραγωγής. Ειδικότερα προσεγγίζονται θέματα: • Συγκρότησης έμφυλων αναπαραγωγικών ταυτοτήτων και σχέσεων • Έννοιας και βιώματος μητρότητας, πατρότητας, γονεϊκότητας • Πολιτικών και ιδεολογικών διαστάσεων της έκτρωσης • Ιατροποίησης της αναπαραγωγής και της υπογονιμότητας • Υποβοήθησης αναπαραγωγής • Παρένθετης μητρότητας Επιπλέον οι φοιτητές και φοιτήτριες εξοικειώνονται με τις νομοθετικές ρυθμίσεις της ανθρώπινης αναπαραγωγής και των βιοηθικών τους προεκτάσεων και αποκτούν ικανότητες ανάλυσης και επιχειρηματολογίας.
Περιεχόμενο:	Σύντομο - επιγραμματικό περίγραμμα. (Το αναλυτικό περίγραμμα του μαθήματος δίνεται την πρώτη εβδομάδα μαθημάτων του εξαμήνου και είναι διαθέσιμο στους φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της σελίδας του μαθήματος) Κοινωνιολογία, βιοηθική και υποβοηθούμενη αναπαραγωγή -Τα ζητήματα Δικαιικές ρυθμίσεις Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Έμφυλη, ενσώματη εμπειρία αναπαραγωγής - Μητρότητα, πατρότητα, γονεϊκότητα ‘Αξία’ παιδιών IVF Ελλάδα Απεικόνιση Εμπειρίας Αναπαραγωγικός τουρισμός (Διασυνοριακή Αναπαραγωγική Φροντίδα [CBRC]) Μεταμόσχευση μήτρας
Τρόπος διδασκαλίας	Διαλέξεις, δύο εργασίες κριτικού σχολιασμού
Αξιολόγηση	Παρουσίαση άρθρου από την προτεινόμενη βιβλιογραφία στη διάρκεια των διαλέξεων (20% της συνολικής βαθμολογίας) Εργασίες κριτικού σχολιασμού (2) άρθρων από την προτεινόμενη βιβλιογραφία από δύο διαφορετικές θεματικές (80% της συνολικής βαθμολογίας)

KOIN.104 - Οι κοινωνικές προκλήσεις της Βιοϊατρικής και τα μοντέλα ρύθμισής της.

(ECTS 4)

Διδάσκουσα:	Ελένη Ρεθυμιωτάκη
Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:	1. Εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα σύγχρονα ζητήματα των βιοϊατρικών πρακτικών 2. Ευασθητοποίηση των φοιτητών/τριών στις σύγχρονες, κοινωνικές προκλήσεις των δημόσιων πολιτικών υγείας που τις αφορούν τόσο σε εθνικό όσο και παγκόσμιο επίπεδο (όπως η αντιμετώπιση των πανδημιών, η χρήση ζώων για επιστημονικούς σκοπούς και η ψηφιοποίηση της υγείας). Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες: (Α) Αποκτούν ερευνητικές δεξιότητες με την αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων σε σύγχρονα βιοϊατρικά ζητήματα προς ρύθμιση. (Β) Αναγνωρίζουν την αξία της ορθολογικής αντιμετώπισης των κοινωνικών ζητημάτων μέσα από την κριτική που διατυπώνεται για αυτήν (Γ) Κατανοούν και συμβάλλουν στην ενεργοποίηση της τεχνολογικής πολιτειότητας

Περιεχόμενο:	Το μάθημα περιλαμβάνει <i>πρώτον</i> τις οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις και συγκρούσεις των βιοϊατρικών τεχνολογιών (όπως οι γενετικές τροποποιήσεις και η ψηφιοποίηση των δεδομένων υγείας), πρακτικών (όπως οι μεταμοσχεύσεις και η Ιατρικά Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή) καθώς και δημόσιων πολιτικών (όπως η διαχείριση των πανδημιών και της γήρανσης). <i>Δεύτερον</i> εισάγει στην κοινωνιολογική ανάλυση της ιατρικής ειδημοσύνης, του ιατρικού επαγγέλματος και της δεοντολογίας του. Εξετάζει κοινωνιολογικά την Βιοηθική ως πεδίο διεπιστημονικής ακαδημαϊκής ειδίκευσης, δημόσιου διαλόγου και μοντέλου πολυεπίπεδης ρύθμισης της βιοϊατρικής μέσω Επιτροπών. Αναπτύσσονται οι κανονιστικές και οι κριτικές προσεγγίσεις της Βιοηθικής, τα μοντέλα δημόσιου διαλόγου και συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων για τις βιοϊατρικές εφαρμογές καθώς και η περιγραφή και η αποτίμηση της λειτουργίας των Επιτροπών Βιοηθικής με αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα. <i>Τρίτον</i>, εστιάζει στην βιοϊατρική ως επιστημονική γνώση σε συνδυασμό με εφαρμοσμένη τεχνολογία που αξιοποιεί το ανθρώπινο σώμα και τα προϊόντα του σε δεδομένο κοινωνικό συγκείμενο. Εισάγει στις κριτικές έννοιες της Βιοεξουσίας και της Βιοπολιτικής (M. Foucault & N. Rose) καθώς και την φεμινιστική βιοηθική προσέγγιση με έννοιες όπως (ηθική της φροντίδας και σχεσιακή αυτονομία) (Gastman C. & Tronto, J.) προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν το διακύβευμα και να ευαισθητοποιηθούν ως προς τις κοινωνικές επιλογές που αφορούν δημόσιες πολιτικές για τις
---------------------	---

βιοτεχνολογικές καινοτομίες και ερευνητικές εφαρμογές των βιοϊατρικών επιστημών. Τέλος αναπτύσσεται η κριτική προσέγγιση της «ενεργής πολιτειότητας» του Andrew Feenberg και της συμπαραγωγής της Sheila Jasanoff.

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις, συζήτηση

Αξιολόγηση

Αυτόνομη μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας για την προετοιμασία προφορικής-δημόσιας παρουσίασης στην τάξη με power point.

Γραπτή εργασία

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

**Συντονιστές/
Διδάσκοντες:****Δήμητρα Παπαδοπούλου-Κλαμαρή, Γεώργιος Λέκκας****Στόχοι και
μαθησιακά
αποτελέσματα:**

Η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών με βασικές έννοιες του Αστικού Δικαίου σε θέματα Βιοηθικής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να έχουν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση ζητημάτων Βιοηθικής που ανακύπτουν σε επί μέρους πεδία της Βιοϊατρικής και της Βιοτεχνολογίας (Ιατρική Υποβοήθηση στην Αναπαραγωγή, Μεταμοσχεύσεις, Κλινικές Έρευνες, Διαχείριση Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Μεγάλης Κλίμακας)
- Έχουν την ικανότητα να συνδυάζουν γνώσεις και να κατανοούν σύνθετα ζητήματα βιοηθικής και να τα συσχετίζουν με κανόνες του Αστικού Δικαίου, καθώς επίσης να διατυπώνουν κρίσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν προβληματισμό επί βιοηθικών προβλημάτων, που συνδέονται με την εφαρμογή της Βιοϊατρικής και της Βιοτεχνολογίας σε επί μέρους πεδία (Ιατρική Υποβοήθηση στην Αναπαραγωγή, Μεταμοσχεύσεις, Κλινικές Έρευνες, Διαχείριση Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Μεγάλης Κλίμακας)
- Να προσεγγίσουν κριτικά δικαιιοηθικά ζητήματα της ευθανασίας
- Να διαθέτουν τις απαραίτητες μαθησιακές δεξιότητες και μεθοδολογικά εργαλεία στο πεδίο της επιστημονικής έρευνας που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους με τρόπο σε μεγάλο βαθμό αυτοδύναμο

Περιεχόμενο:

Τεχνητή γονιμοποίηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή

I. Γενικές Προϋποθέσεις επιτρεπτού

A. [Ιατρική;] Αναγκαιότητα

Απόφαση ΕΔΔΑ Dickson v UK (4/12/2007)

B. Ανάγκη αποφυγής της μετάδοσης στο τέκνο σοβαρής ασθένειας

Σοβαρή ασθένεια και προγεννητική/προεμφυτευτική γενετική διάγνωση

Γ. Η ηλικία φυσικής αναπαραγωγικής ικανότητας

Άρθρο 4 ν. 3305/2005 : Δικαιοηθική προσέγγιση της διαφοροποίησης ανδρών και γυναικών

- Δ. Απαγόρευση κλωνοποίησης
- Ε. Απαγόρευση επιλογής φύλου και φυλοσύνδετα νοσήματα

II. Η συναίνεση στην τεχνητή γονιμοποίηση ως ειδική συναίνεση για υποβολή σε ιατρική πράξη

- Α. Ποια πρόσωπα συναινούν
- Β. Ο χρόνος της συναίνεσης
- Γ. Η μορφή της συναίνεσης: έγγραφη και κατ' εξαίρεση συμβολαιογραφική
- Β. Συναίνεση και ενημέρωση (άρθρο 5 ν. 3305/2005)

III. Ειδικές προϋποθέσεις επιτρεπτού, ειδικώς στη μέθοδο της παρένθετης μητρότητας

- Α. Μερική υποκατάσταση ν Πλήρης υποκατάσταση: Δικαιοηθική διάσταση
- Β. Ειδική συναίνεση- εμπλεκόμενα πρόσωπα
- Γ. Ιατρικός έλεγχος της κυοφόρου και ψυχολογική υποστήριξη των ενδιαφερομένων: Κριτική της νομικής ρύθμισης (άρθρο 13 ν. 3305/2005)
- Δ. Η σύμβαση μεταξύ των ενδιαφερομένων προσώπων – ιδίως οι δεσμεύσεις της κυοφόρου και τα όρια των δεσμεύσεων από τη σκοπιά της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας
- Ε. Ειδικώς το ζήτημα της αμοιβής της κυοφόρου από ηθική σκοπιά: εργαλοποίηση ν αλληλεγγύη

IV. Ζητήματα συγγένειας από την ετερόλογη τεχνητή γονιμοποίηση

Α. Το ανεπίτρεπτο της προσβολής του τεκμηρίου καταγωγής από γάμο ως εκδήλωση της δικαιοηθικής αρχής της απαγόρευσης αντιφατικής συμπεριφοράς

Β. Η θεμελίωση της πατρότητας λόγω εκούσιας αναγνώρισης ως εμπέδωση της δικαιοηθικής αρχής της απαγόρευσης αντιφατικής συμπεριφοράς

Γ. Η θεμελίωση της μητρότητας στην μέθοδο της παρένθετης μητρότητας

V. Πλεονάζον γενετικό υλικό

- Α. Η φύση του γεννητικού υλικού : πράγμα ν πρόσωπο

B. Η συζήτηση περί έναρξης της ανθρώπινης ζωής:
Αφορά άραγε στο θέμα;

- VI. Η ανωνυμία του δότη γεννητικού υλικού
Α. Η έκταση της ανωνυμίας
Β. Η σχετικοποίηση της ανωνυμίας
Γ. Η ανατροπή της ανωνυμίας (;)

Συναίνεση: Συναίνεση – Συγκατάθεση - Έγκριση
Νομική φύση συναίνεσης
Η συναίνεση στον Αστικό Κώδικα
Η συναίνεση στη Σύμβαση του Οβιέδο- προηγούμενη ενημέρωση- πρόσωπα ανίκανα να συναινέσουν [ανήλικοι- δικαιοπρακτικά ανίκανοι]
Η συναίνεση στον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (ν. 3418/2005) - προηγούμενη ενημέρωση - πρόσωπα ανίκανα να συναινέσουν [ανήλικοι - δικαιοπρακτικά ανίκανοι]
Συναίνεση και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων- ΓΚΠΔ 2016/679/ΕΕ
Συναίνεση και κλινικές δοκιμές- Κανονισμός 536/2014/ΕΕ
Ευθανασία - Διακρίσεις: Ανθρωποκτονία με πρόθεση (299 Ποιν. Κωδ.), Ανθρωποκτονία με συναίνεση (300 Ποιν. Κωδ.), Συμμετοχή σε αυτοκτονία (301 Ποιν. Κωδ.) - Ο γιατρός ενώπιον αποφάσεων στο τέλος της ζωής – Οι υποχρεώσεις του ιατρού του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (άρθρο 29) - διαθήκες ζωής- η συναίνεση: αναγκαία, αλλά όχι ικανή προϋπόθεση του επιτρεπτού της ευθανασίας – δικαιοσυγκριτική επισκόπηση (Γαλλία, Βέλγιο - η συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: Απόφαση ΕΔΑΔ Pretty v UK (29/7/2002)

**Τρόπος
διδασκαλίας**

Διαλέξεις Μελέτη & έρευνα βιβλιογραφίας/δικαστικών αποφάσεων

Αξιολόγηση

Προφορική εξέταση

ΚΟΙΝ.102 - Κοινωνία και Βιοηθική II: Αρχές δεοντολογίας και ηθικής. Διαδικασίες και Θεσμοί αξιολόγησης της έρευνας στη Βιοηθική (ECTS 6)

Διδάσκουσα:

Βασιλική Πετούση

**Στόχοι και
μαθησιακά
αποτελέσματα:**

Η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με βασικές αρχές της ηθικής της έρευνας, η κατανόηση διαδικασιών και θεσμών αξιολόγησης της έρευνας.

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι φοιτητές/φοιτήτριες γνωρίζουν και εξοικειώνονται με:

- τις βασικές αρχές ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας στη βιοηθική
- το σχετικό νομοθετικό/ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ και της Ελλάδας

- τη θεσμική λειτουργία των Επιτροπών Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας

Περαιτέρω οι φοιτητές και φοιτήτριες

- ασκούνται στην αξιολόγηση ζητημάτων ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας
- στην προετοιμασία και υποβολή έργων προς αξιολόγηση

Περιεχόμενο:

Σύντομο - επιγραμματικό περίγραμμα. (Το αναλυτικό περίγραμμα του μαθήματος δίνεται την πρώτη εβδομάδα μαθημάτων του εξαμήνου και είναι διαθέσιμο στους φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της σελίδας του μαθήματος)

- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας στη βιοηθική
- Ενημέρωση, ενήμερη συναίνεση
- Ευάλωτοι πληθυσμοί
- Διαχείριση προσωπικών δεδομένων
- Ιδιωτικότητα και εμπιστευτικότητα
- Διαδικασίες αξιολόγησης ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας
- Ακεραιότητα στην έρευνα - Υπευθυνότητα/λογοδοσία ερευνητών/ερευνητριών
- Κλινικές δοκιμές
- Πειραματισμοί σε ζώα

**Τρόπος
διδασκαλίας
Αξιολόγηση**

Διαλέξεις, Εργαστηριακή άσκηση

Γραπτή άσκηση

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΔΙΚ.104 - Εισαγωγή στην Πολιτική Φιλοσοφία – Φιλοσοφικά θεμέλια του συντάγματος

(ECTS 4)

Συντονιστές/Διδάσκοντες: Παύλος Σούρλας, Φίλιππος Βασιλόγιαννης

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα: Η εξοικείωση των φοιτητών με τα βασικά ρεύματα της πολιτικής φιλοσοφίας και το ηθικό υπόβαθρο των δημοσίων θεσμών.

Οι ΜΦ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος: είναι σε θέση να προσδιορίζουν και να ανασυγκροτούν σύνθετα πολιτικά ερωτήματα και να προτείνουν τρόπους συνταγματικής και πολιτικής επιχειρηματολογίας, με ειδική αναφορά σε ζητήματα Βιοηθικής.

Περιεχόμενο: Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη:

Α' Μέρος: *Εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία.* Το πρώτο μέρος στρέφεται γύρω από τη βασική διάκριση της προνεωτερικής από τη νεωτερική πολιτική φιλοσοφία. Αναδεικνύεται η σημασία της διάκρισης για τη σύλληψη και κατανόηση των θεσμών και της νομιμοποίησης της εξουσίας σε ένα σύγχρονο κράτος.

Διάγραμμα παραδόσεων: 1. Η πολιτική στον ελληνορωμαϊκό κόσμο. 2. Η τομή του Thomas Hobbes. 3. Θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου. 4. Σύγχρονος αντιφιλελευθερισμός.

Β' Μέρος: *Φιλοσοφικά θεμέλια του συντάγματος.* Το δεύτερο μέρος στρέφεται γύρω από το ζήτημα των φιλοσοφικών θεμελίων του συντάγματος. Εξετάζονται κριτικά οι βασικές ιδέες του συνταγματισμού, η θεμελίωση ειδικά του συντάγματος στις θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου και οι προεκτάσεις μιας τέτοιας θεμελίωσης και, τέλος, η ιδέα της προτεραιότητας των ελευθεριών.

Διάγραμμα παραδόσεων: 1. Συνταγματισμός. 2. Ρωσιανή θεωρία δικαιοσύνης και σύνταγμα. 3. Η προτεραιότητα των ελευθεριών. 4. Ζητήματα συνταγματικής ερμηνείας.

Τρόπος διδασκαλίας Διαλέξεις, συζήτηση

Αξιολόγηση Γραπτό δοκίμιο

Διδάσκων:**Ιωάννης Δαλέζιος****Στόχοι και
μαθησιακά αποτελέσματα:**

ΟΙ ΜΦ εισάγονται στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του νευρικού συστήματος και στην αναδυόμενη από αυτό συμπεριφορά.

Μπορούν να κατανοούν πρόσφατα ευρήματα σε τομείς αιχμής που σχετίζονται με τη λειτουργία του νευρικού συστήματος και να διερευνούν τα νευροηθικά προβλήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή νέων τεχνολογιών που επηρεάζουν με το νευρικό σύστημα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου.

Οι ΜΦ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος:

- διαθέτουν στοιχειώδη γνώση σχετικά με τη λειτουργία του νευρικού συστήματος
- είναι σε θέση να ακολουθήσουν, χρονικά, την δόμηση της γνώσης έτσι όπως προκύπτει από τα ευρήματα προσεγγίσεων των οποίων οι δυνατότητες εξελίσσονται παράλληλα με την τεχνολογική πρόοδο
- μπορούν να αξιολογούν την αξία των νευροηθικών προβλημάτων
- ορίζουν ανεξάρτητα και αναλύουν κριτικά σύνθετα προβλήματα, τεκμηριώνουν συμπεράσματα και διεξάγουν πρόσθετη ανάλυση ανατρέχοντας και αξιολογώντας πρόσθετη βιβλιογραφία.

Περιεχόμενο:

1. Εισαγωγή στα προβλήματα της Νευροβιολογίας – Ιστορική ανασκόπηση – Τα πρώτα ηθικά ζητήματα
2. Βασική λειτουργική μονάδα του νευρικού συστήματος είναι ο νευρώνας – Επιστημολογικά προβλήματα
3. Νευρωνική επικοινωνία – Πώς δρουν τα φάρμακα που επηρεάζουν το νευρικό σύστημα
4. Κίνηση – Πώς κωδικοποιείται στον εγκέφαλο
5. Αντίληψη του Περιβάλλοντος – Όραση
6. Μνήμη και μάθηση
7. Πρότυπη ανάλυση πρωτότυπης ερευνητικής εργασίας στο πεδίο της νευροηθικής

Τρόπος διδασκαλίας

Διαλέξεις, συζήτηση

Αξιολόγηση

Αξιολογείται η αρτιότητα των παρουσιάσεων και η συμμετοχή στη συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων και κατά την παρουσίαση των άρθρων που παρουσιάζονται.

Διδάσκοντες:

Αικατερίνη Αντωνίου, Αλέξανδρος Μαθιουδάκης

**Στόχοι και
μαθησιακά αποτελέσματα:**

Ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα μάθει τα παρακάτω:

1. Πώς γίνονται οι διεθνείς οδηγίες και το πρότυπο που ακολουθείται από την Ευρωπαϊκή Πνευμονολογική Εταιρεία
2. Πώς πραγματοποιούνται οι μετα-αναλύσεις- οι φοιτητές θα κληθούν σε ομάδες να πραγματοποιήσουν μετα-αναλύσεις σε σύγχρονα θέματα Πνευμονολογίας
3. Ο ρόλος των τυχαιοποιημένων κλινικών μελετών και ο ρόλος της βιοηθικής
4. Ποιος είναι ο ρόλος των ασθενών στις διεθνείς οδηγίες και γιατί είναι απαραίτητη η παρουσία τους
5. Η έννοια της Ιατρικής Ακριβείας και της ασθενοκεντρικής φροντίδας στα χρόνια αναπνευστικά νοσήματα
6. Η έννοια της ευαλωτότητας και ο ρόλος των φροντιστών
7. Ολιστική φροντίδα
8. Ο ρόλος της κλιματικής αλλαγής και της μόλυνσης του περιβάλλοντος

Περιεχόμενο:

1. Η Ευρωπαϊκή Πνευμονολογική Εταιρεία (ERS) συμβάλλει στον συντονισμό των δραστηριοτήτων στην ιατρική σε ολόκληρη την Ευρώπη, εκπονώντας κατευθυντήριες οδηγίες, αναπτύσσοντας θέσεις ομοφωνίας με άλλες μεγάλες ενώσεις ή/και διεθνείς επιστημονικές εταιρείες.

Οι κατευθυντήριες οδηγίες κλινικής πρακτικής είναι έγγραφα που περιλαμβάνουν συστάσεις, στρατηγικές ή πληροφορίες για να βοηθήσουν τους γιατρούς ή/και άλλους επαγγελματίες υγείας και ασθενείς να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα φροντίδας για συγκεκριμένες κλινικές περιστάσεις.

Η ERS είναι αφοσιωμένη στην παραγωγή πληροφοριών κορυφαίας ποιότητας και απαιτεί όλες οι οδηγίες να βασίζονται σε στοιχεία και να ακολουθούν αυστηρή μεθοδολογία. Προκειμένου να διασφαλίσει την υψηλότερη ποιότητα των επίσημων επιστημονικών εγγράφων της, η Ευρωπαϊκή Αναπνευστική Εταιρεία (ERS) έχει υιοθετήσει μια αυστηρή μεθοδολογική διαδικασία.

Στις πρώτες διαλέξεις, θα συζητήσουμε πώς αναπτύσσονται οι κατευθυντήριες οδηγίες κλινικής πρακτικής, σύμφωνα με το πρόσφατα δημοσιευμένο Εγχειρίδιο ERS για τις Κατευθυντήριες Οδηγίες κλινικής πρακτικής, που είναι η επίσημη μεθοδολογική

καθοδήγηση της Εταιρείας. Καθορίζει τους ρόλους και τα καθήκοντα όλων των μελών της Task Force, καθώς και όλα τα μεθοδολογικά βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν κατά την ανάπτυξη της κατευθυντήριας οδηγίας.

Η μεθοδολογία ERS για τις Task Forces που στοχεύουν στην ανάπτυξη Δηλώσεων και Τεχνικών Προτύπων περιγράφεται λεπτομερώς στην καθοδήγηση της Task Force.

2. Δημιουργία Μετααναλύσεων
3. Ο ρόλος και η συμμετοχή των ασθενών στις διεθνείς οδηγίες
4. Κλινικές δοκιμές - από τα πειραματικά μοντέλα στις εγκριτικές μελέτες φάσης 3
5. Κλινικές εκβάσεις κλινικών μελετών
6. Ποιότητα Ζωής
7. Ευαλωτότητα-Συμπόνια και σχέση γιατρού ασθενών-φροντιστών-ασθενών
8. Μελέτες πραγματικής ζωής
9. Ο ρόλος της κλιματικής αλλαγής
10. Ο ρόλος της ρύπανσης του περιβάλλοντος και άλλοι επιγενετικοί παράγοντες
11. Ο ρόλος του γενετικού ελέγχου

Τρόπος Διδασκαλίας

Διαλέξεις, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας

Αξιολόγηση

Αξιολογείται η διαρκής συμμετοχή, η αρτιότητα των παρουσιάσεων και η συμμετοχή στη συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.

IAT.105 - Βιοηθική και τέλος ζωής

(ECTS 4)

Διδάσκων/Διδάσκουσα:

Δ. Γεωργόπουλος- Ε. Ακουμιανάκη

Προαπαιτούμενα

IAT101, IAT102

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών /τριών με κλινικά βιοηθικά ζητήματα του τέλους της ανθρώπινης ζωής.

Οι φοιτητές/τριες μετά τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού θα είναι ικανοί να:

- αναγνωρίζουν τις έννοιες του τέλους της ζωής και της νόσου τελικού σταδίου και να τις διακρίνουν από την χρόνια νόσο
- διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ ευθανασίας, παρακράτησης και απόσυρσης θεραπείας

- γνωρίζουν τι σημαίνει παρηγορητική φροντίδα, τι σημαίνει εγκεφαλικός θάνατος και ποια η διαφορά του από το κώμα
- παραθέτουν τα ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με το τέλος της ζωής, πώς ενημερώνουμε τους ασθενείς και τους οικείους τους για τις αποφάσεις που σχετίζονται με το τέλος της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της δωρεάς οργάνων

Περιεχόμενο:

- Επεξήγηση εννοιών τέλους ζωής, ματαιότητας θεραπειάς. Ερωτήματα, στόχοι και ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στον ασθενή που βρίσκεται στο τέλος της ζωής του
- Όρια στην 'επιθετική' θεραπεία των ασθενών, ματαιότητα θεραπευτικών παρεμβάσεων
- Διαθήκες ζωής, άρνηση θεραπείας και σύγκρουση μεταξύ δικαιώματος στην αυτονομία με την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της προστασίας της ζωής, της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας
- Ευθανασία, παρακράτηση, απόσυρση θεραπειάς
- Ενημέρωση ασθενούς/οικείων για το τέλος της ζωής. Διαχείριση πένθους.
- Ποιότητα τέλους ζωής/ Ανακουφιστική φροντίδα και αντιμετώπιση του πόνου στο τέλος της ζωής
- Εγκεφαλικός θάνατος και μεταμοσχεύσεις οργάνων: Αποφάσεις και ηθικά διλήμματα στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας
- Θρησκευτικές, πολιτισμικές, κοινωνικο-οικονομικές παράμετροι και επίδραση στις αποφάσεις και στην προσέγγιση του τέλους της ζωής
- Σεβασμός και φροντίδα του 'αδύναμου' ασθενούς (διαφοροποίηση ασθενών με χρόνιες ασθένειες και αυξημένες ανάγκες υποστήριξης από ασθενείς τελικού σταδίου
- Επίδραση 'έκτακτων' καταστάσεων (π.χ. πανδημία) στον ορισμό και την προσέγγιση του τέλους της ζωής
- Υποστήριξη φροντιστών ασθενών τελικού σταδίου αλλά και ιατρονοσηλευτικού προσωπικού

Τρόπος διδασκαλίας

- Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πρόσωπο με πρόσωπο συναντήσεις.
- Διαλέξεις με τη χρήση λογισμικού power point.
- Συζήτηση με τους φοιτητές για τα προσωπικά τους βιώματα σε σχέση με τα θέματα υγείας στον ελληνικό χώρο.
- Μελέτες περιπτώσεων.

Αξιολόγηση

- Διαλέξεις
- Αυτοτελής μελέτη

- Προετοιμασία, εξετάσεις

ΔΙΚ.105 Βιοηθική και Ποινικό Δίκαιο

(ECTS 4)

Διδάσκων:

Βασίλειος Πετρόπουλος

**Στόχοι και
μαθησιακά αποτελέσματα:**

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση

- Να έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές του ποινικού δικαίου και τις βασικές θεωρίες περί ποινής
- Να έχουν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση θεμάτων φιλοσοφίας του Ποινικού Δικαίου (διάκριση Ηθικής και Ποινικού Δικαίου, τα όρια του Πατερναλισμού στο Ποινικό Δίκαιο, ποινική αξιολόγηση οριακών περιπτώσεων- όπως triage-)
- Να έχουν κατανοήσει βασικά ζητήματα ιατρικού ποινικού δικαίου σε περιπτώσεις δόλιας και αμελούς συμπεριφοράς
- Να έχουν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση ζητημάτων Βιοϊατρικής και Βιοτεχνολογίας από την σκοπιά του ποινικού δικαίου (έναρξη και τέλος ανθρώπινης ζωής, διακοπή της κύησης και προστασία εμβρύου, ευθανασία, Ιατρική Υποβοήθηση στην Αναπαραγωγή, Μεταμοσχεύσεις, Διαχείριση Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα)
- Να συνδυάζουν γνώσεις και να κατανοούν σύνθετα ζητήματα βιοηθικής και να τα συσχετίζουν με κανόνες του Ποινικού Δικαίου, καθώς επίσης να διατυπώνουν κρίσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν προβληματισμό επί βιοηθικών προβλημάτων, που συνδέονται με την εφαρμογή της Βιοϊατρικής και της Βιοτεχνολογίας σε όλα τα ανωτέρω επί μέρους πεδία.
- Να διαθέτουν τις απαραίτητες μαθησιακές δεξιότητες και μεθοδολογικά εργαλεία στο πεδίο της επιστημονικής έρευνας που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους με τρόπο σε μεγάλο βαθμό αυτοδύναμο

Περιεχόμενο:

I. Εισαγωγή στο Ποινικό Δίκαιο- Θεωρίες περί ποινής

A. Απόλυτες θεωρίες

B. Σχετικές θεωρίες

Γενική πρόληψη (αρνητική/ θετική)
Ειδική πρόληψη (αρνητική θετική)

Γ. Σύγχρονες/ Συνδυαστικές περί ποινής θεωρίες

Δ. Το Ποινικό Δίκαιο ως Δημόσιο Δίκαιο – Ποινικό Δίκαιο και Ηθική

- Ποινικό Δίκαιο και ηθική
- Ποινικό Δίκαιο και προστασία εννόμων αγαθών
- Ποινικό Δίκαιο και πατερναλισμός
- Ποινικό Δίκαιο και Σύνταγμα

Ε. Η τεχνική έννοια του εγκλήματος

- Η αρχή *nullum crimen nulla poena sine lege* και οι εκφάνσεις της
- Πράξη άδικη και καταλογιστή εις ενοχή του δράστη

II. Η ποινική προστασία της ανθρώπινης ζωής

A. Ο απόλυτος χαρακτήρας του εννόμου αγαθού της ζωής

- Αρχή και τέλος της ανθρώπινης ζωής
- Έκταση προστασίας της ανθρώπινης ζωής (βλάβη και διακινδύνευση)

B. Η προστασία της εν τη γενέσει ζωής

- Διακοπή της κύησης
- Σωματική βλάβη εμβρύου ή νεογνού

Γ. Ποινική αξιολόγηση της ευθανασίας

- Περίπτωση ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως
- Περίπτωση ανθρωποκτονίας κατ' απαίτηση
- Περίπτωση συμμετοχής σε αυτοκτονία

Δ. Ευθανασία και επιτρεπτή διακοπή μηχανικά υποστηριζόμενης ζωής

- Ενεργητική ευθανασία
- Παθητική ευθανασία

III. Ποινικό δίκαιο και ηθικά οριακές περιπτώσεις

A. Σύγκρουση καθηκόντων που αίρει το άδικο

- *Ex ante triage* ως περίπτωση σύγκρουσης καθηκόντων ενεργείας που αίρει το άδικο
- *Ex post triage* (σύγκρουση καθήκοντος ενεργείας και παραλείψεως) ως περίπτωση κατάστασης ανάγκης

B. Σύγκρουση καθηκόντων που αίρει τον καταλογισμό εις ενοχή

- Ex post triage (σύγκρουση καθήκοντος ενεργείας και παραλείψεως) ως σύγκρουση καθηκόντων που αίρει τον καταλογισμό εις ενοχή
- Σύγκρουση νομικού και ηθικού καθήκοντος

Γ. Άρση ενοχής πέραν του τεθειμένου δικαίου

- Τεχνητή διακοπή σωστικών μέσων
- Ο εκ πεποιθήσεως και ο συνειδησιακός δράστης

IV. Ποινικό Δίκαιο και Ιατρική πράξη

A. Έννοια ιατρικής πράξης και ιατρικού σφάλματος

B. Αμέλεια, Παράλειψη και ενέργεια κατά την εκτέλεση της ιατρικής πράξης

- Καταμερισμός εργασίας, αρχή εμπιστοσύνης και ιεραρχία στην ιατρική πράξη
- Αμέλεια κατά την ανάληψη του εγχειρήματος
- Θεμελίωση της κατ' άρθρον 15 ΠΚ ιδιαίτερης νομικής υποχρέωσης του ιατρού

Γ. Ιατρικό σφάλμα και ιατρική διάγνωση

- Κώδικας ιατρικής δεοντολογίας – νομική φύση

V. Ποινική προστασία δημόσιας υγείας

A. Έννοια δημόσιας υγείας

- Διάκριση ατομικών και συλλογικών εννόμων αγαθών
- Η συστηματική διάσταση της δημόσιας υγείας

B. Ποινική νομοθεσία προστασίας από εξαρτησιογόνες ουσίες

- Έννοια ναρκωτικών ουσιών
- Προστατευόμενο έννομο αγαθό
- Ποινική τιμώρηση χρήστη – Ανεπίτρεπτος πατερναλισμός;

Γ. Παραβίαση μέτρων για την πρόληψη ασθενειών

- Η ειδική υπόσταση του ά. 285 ΠΚ
- Έννοια και νομική φύση των «μέτρων της αρχής»
- Ποινική διάσταση της άρνησης εμβολιασμού;

VI Ποινική διάσταση της ιατρικής υποβοήθησης στην αναπαραγωγή

A. Προστατευόμενο έννομο αγαθό

- Υπερατομικός – ατομικός χαρακτήρας ποινικής προστασίας
- Προστασία της ζωής εν τη γενέσει;

B. Βασικές εκφάνσεις της ποινικής προστασίας

- Ανεπίτρεπτη επέμβαση στη διαδικασία ανθρώπινης αναπαραγωγής
- Παραβάσεις στην εφαρμογή μεθόδων ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής
- Ποινική διαχείρισης της παρένθετης μητρότητας

Τρόπος Διδασκαλίας

Διαλέξεις, Μελέτη & έρευνα βιβλιογραφίας/δικαστικών αποφάσεων, Εκπαιδευτικές επισκέψεις

Αξιολόγηση

Προφορική εξέταση

ΦΙΛ105 - Εξελικτική Ηθική, Βιοηθική και Περιβάλλον (Ζώα και Ηθική)

(ECTS 4)

Διδάσκων:

Βασίλειος Βουτσάκης

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:

Κατανόηση των διαφόρων μορφών της ηθικής (προσωπική ηθική, κοινωνική ηθική, ηθική) καθώς και των σχέσεών τους. Καλλιέργεια της ικανότητας διάκρισης μεταξύ κανονιστικών εννοιών. Καλλιέργεια της ευαισθησίας απέναντι στα ζώα. Κριτική εξέταση φιλοσοφικών κειμένων. Εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης ηθικών προβλημάτων και διαχείριση προβλημάτων που είναι σύνθετα, απρόβλεπτα και απαιτούν νέους τρόπους προσέγγισης.

Περιεχόμενο:

Εξετάζονται η αντιμετώπιση των ζώων από σύγχρονα φιλοσοφικά ρεύματα καθώς και ειδικότερα προβλήματα που τίθενται εν όψει των ποικίλων δραστηριοτήτων του ανθρώπου.

Το διάγραμμα των παραδόσεων έχει ως εξής:

- Εισαγωγή: ο άνθρωπος και το φυσικό περιβάλλον
- Το κοινό έδαφος των συναισθημάτων (P. Singer)
- Ικανότητες και δικαιοσύνη για τα ζώα (C. Diamond, R. Hursthouse, M. Nussbaum)
- Η θεωρία των δικαιωμάτων των ζώων (T. Regan)

- Η ριζοσπαστική υπέρβαση της ειδοκρατίας
- Καθήκοντα ως προς τα ζώα / Καθήκοντα απέναντι στα ζώα
- Ειδικά ζητήματα I: Στείρωση / κλινικά πειράματα / κρεοφαγία
- Ειδικά ζητήματα II: Κυνήγι / θέαμα

Τρόπος Διδασκαλίας

Παρακολούθηση διαλέξεων
Παρακολούθηση σεμιναρίου
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας
Συγγραφή εργασίας
Προετοιμασία για την προφορική εξέταση επί της εργασίας

Αξιολόγηση

Συγγραφή εργασίας / Προφορική εξέταση επί της εργασίας
Κατευθυντήριες οδηγίες για τη σύνταξη των εργασιών προσιτές στους φοιτητές

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Εκπόνηση Ερευνητικής Διπλωματικής Μεταπτυχιακής Εργασίας (30 ECTS)
(20.000 25.000 λέξεων)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 (2ος κύκλος – Μεταπτυχιακές Σπουδές)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διπλωματική Μεταπτυχιακή Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			30
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ερευνητική εργασία ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όλα τα απαιτούμενα μαθήματα του προγράμματος σπουδών (90 ECTS)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική ή/και αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(3) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

❑ Οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει εξειδίκευση (θεωρητικές γνώσεις και εξειδικευμένες δεξιότητες) στον τομέα ειδίκευσης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

❑ Οι φοιτητές/τριες θα έχουν μάθει πώς να διεξάγουν έρευνα, να αναλύουν τα σχετικά ηθικά ζητήματα, να αναπτύσσουν δομημένη βιοηθική επιχειρηματολογία. Θα έχουν δεξιότητες στην κανονιστική επιχειρηματολογία σε ένα ειδικότερο πεδίο της Βιοηθικής.

❑ Οι φοιτητές/τριες θα έχουν αναπτύξει τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες για τη διεξαγωγή στοχευμένης έρευνας: κατανόηση, ανασυγκρότηση και κριτική παρουσίαση επιστημονικών δοκιμίων, κριτική ανάλυση της σχετικής βιβλιογραφίας, διεξαγωγή εννοιολογικής έρευνας γύρω από ερωτήματα βιοηθικής, καλλιέργεια επιστημονικής κρίσης, διατύπωση ερευνητικών υποθέσεων και έλεγχος της ορθότητάς τους, συγγραφή μεταπτυχιακής εργασίας, συμμετοχή στη συγγραφή και παρουσίαση επιστημονικών άρθρων.

❑ Οι φοιτητές/τριες θα έχουν επίσης καλλιεργήσει την ικανότητά τους να εργάζονται σε ομάδες, μέσω της συμμετοχής τους σε συνεργατικά έργα έρευνας.

❑ Οι φοιτητές/τριες θα έχουν μάθει να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους στην επίλυση πρακτικών προβλημάτων μέσω της εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας τους

❑ Οι φοιτητές/τριες θα έχουν την ευκαιρία να εμβαθύνουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές και να αναπτύξουν τη δυνατότητα μεταφοράς τους σε συγκεκριμένους τομείς (ιατρικό περιβάλλον, νομική κλπ).

❑ Οι φοιτητές/τριες που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν διδακτορικές σπουδές θα έχουν εκτεθεί σε στοχευμένα ερευνητικά περιβάλλοντα και θα έχουν αποκτήσει δεξιότητες και ικανότητες για την ανάληψη διδακτορικής έρευνας στη Βιοηθική.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Ομαδική εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Άλλες...
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

- ☐ Εννοιολογική ανάλυση, αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- ☐ Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- ☐ Λήψη αποφάσεων
- ☐ Αυτόνομη εργασία
- ☐ Ομαδική εργασία
- ☐ Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- ☐ Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- ☐ Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- ☐ Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- ☐ Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- ☐ Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- ☐ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αναλόγως του ερευνητικού θέματος προς πραγμάτευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Θεωρητική, εννοιολογική ή εμπειρική έρευνα – επίβλεψη τριμελούς επιτροπής παρακολούθησης, πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Όλοι οι διαθέσιμοι και δόκιμοι τρόποι	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σύνολο Μαθήματος	30
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας σε μια από τις θεματικές περιοχές της Βιοηθικής. Η Μεταπτυχιακή Εργασία εκπονείται υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση του/της Επόπτη/τριας και δυο ακόμα μελών, που απαρτίζουν την τριμελή Επιτροπή Παρακολούθησης. Η Επιτροπή Παρακολούθησης, με τη οποία ο/η υποψήφιος/α συνεργάζεται και επικοινωνεί σε τακτικά διαστήματα, έχει την ευθύνη της πορείας εξέλιξης της Εργασίας. Η διαδικασία εξέτασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας έχει ως εξής: ▪ Ο υποψήφιος/ η υποψήφια πρέπει να είναι εγγεγραμμένος/η φοιτητής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. κατά το εξάμηνο κατά το οποίο υποστηρίζει δημόσια τη Μεταπτυχιακή Εργασία. ▪ Ο/Η υποψήφιος/α παραδίδει το ολοκληρωμένο κείμενο της Εργασίας στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, και αφού λάβει την καταρχήν έγκριση της Επιτροπής για τη δημόσια υποστήριξη, καταθέτει το ολοκληρωμένο κείμενο της Εργασίας στη Γραμματεία	

	του Δ.Π.Μ.Σ. το αργότερο 30 μέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας εξέτασής της. ▪ Η Μεταπτυχιακή Εργασία εξετάζεται δημόσια από την Επιτροπή παρακολούθησης, η οποία λειτουργεί και ως Εξεταστική Επιτροπή. ▪ Η εξέταση της Μεταπτυχιακής Εργασίας αποτελεί εξέταση και του περιεχομένου και της προφορικής παρουσίασης της Εργασίας. Η Επιτροπή αποφασίζει ανεξάρτητα για την επιτυχία ή όχι της εξέτασης σχετικά με (α) την προφορική παρουσίαση της Εργασίας και (β) το περιεχόμενο της κατατεθείσας Εργασίας. Ο/Η υποψήφιος/α πρέπει να επιτύχει και στις δύο παραπάνω κατηγορίες για να θεωρηθεί επιτυχής η εξέτασή του/της. ▪ Η εξέταση της Εργασίας είναι προφορική και ανοιχτή. Ακολουθεί την εξής διαδικασία, την τήρηση της οποίας επιβλέπει ο/η Επόπτης/τρια: - ο Αν η εξέταση γίνεται εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, τα μέλη της Επιτροπής και ο/η υποψήφιος/α συνδέονται σε κατάλληλη τηλεδιάσκεψη. - ο Ο/Η Επόπτης/τρια (συντονιστής/τρια) της Επιτροπής εκκινεί τη διαδικασία. Ο/Η υποψήφιος/α παρουσιάζει την Εργασία για 20 περίπου λεπτά. - ο Ακολουθούν ερωτήσεις από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής σε έναν ή περισσότερους γύρους. - ο Δύνανται να ακολουθήσουν ερωτήσεις από το κοινό. - ο Ο/Η υποψήφιος/α εγκαταλείπει την αίθουσα ή αποσυνδέεται από την τηλεδιάσκεψη και η Εξεταστική Επιτροπή συνεδριάζει και αποφασίζει τον βαθμό της Μεταπτυχιακής Εργασίας. Η Επιτροπή κρίνει τόσο την προφορική παρουσίαση όσο και το περιεχόμενο της Εργασίας και καταλήγει σε συνυπολογισμό των δύο βαθμών. Ο τελικός βαθμός είναι ο ΜΟ της βαθμολογίας των τριών μελών της Επιτροπής. Η κλίμακα της βαθμολογίας είναι: 0-10 (προβιβάσιμος βαθμός 5 και άνω). Εάν είτε η παρουσίαση ή το περιεχόμενο της Εργασίας κριθούν ανεπαρκή, η εξέταση θεωρείται Ανεπιτυχής και η Εργασία απορρίπτεται. Η Εξεταστική Επιτροπή συμπληρώνει τους βαθμούς σε σχετική φόρμα. Την φόρμα αυτή υπογράφει και αποστέλλει ο συντονιστής
--	--

	(επόπτης) στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας που είναι αρμόδια για τα θέματα του Δ.Π.Μ.Σ.. ο Η Εξεταστική Επιτροπή ανακοινώνει το αποτέλεσμα στον/στην υποψήφιο/α. ο Αν η εξέταση είναι επιτυχής, τα μέλη της Επιτροπής δύνανται να ζητήσουν μικρές βελτιώσεις, και δίνουν τυχόν σχόλια για το περιεχόμενο της Εργασίας στον/στην υποψήφιο/α με σαφή προσδιορισμό ημερομηνίας υποβολής του τελικού κειμένου. Ο/Η υποψήφιος/α πρέπει να λάβει υπ' όψη του/της τα σχόλια στη διαμόρφωση του τελικού κειμένου. Αναλόγως της μορφής και της έκτασης των προτεινόμενων τροποποιήσεων /βελτιώσεων, τα μέλη της Επιτροπής μπορούν να ζητήσουν να λάβουν γνώση εκ νέου του σώματος της Εργασίας ή να εξουσιοδοτήσουν τον/την Επόπτη/τρια να δώσει την τελική έγκριση. ο Απαιτείται η κατάθεση του τελικού κειμένου στην Επιτροπή. Τα μέλη της Εξεταστική Επιτροπής εγκρίνουν το τελικό κείμενο, βαθμολογούν και υπογράφουν τη φόρμα που το συνοδεύει. ο Ο/Η υποψήφιος/α καταθέτει δύο υπογεγραμμένα αντίγραφα της Εργασίας, ένα στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος και ένα στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. ▪ Τη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, μετά την επιτυχή περάτωση όλων των υποχρεώσεων του/της μφ, εγκρίνει η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ.. ▪ Σε περίπτωση που η Εργασία έχει υποστηριχθεί οικονομικά από υποτροφία, πρέπει να κατατεθεί τρίτο αντίγραφο στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος για παράδοση στον οργανισμό που χορηγεί την υποτροφία. ▪ Ο/η υποψήφιος/α καταθέτει επίσης στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας σε ηλεκτρονική μορφή το τελικό κείμενο της Εργασίας. Οι Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες καταχωρούνται στη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης.
--	--

--	--

(3) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εξαρτώμενη από το επιμέρους θεματικό αντικείμενο της Διπλωματικής Μεταπτυχιακής Εργασίας

ΜΕΡΟΣ V. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ & ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ

21. Ψηφιακές υπηρεσίες

Οι φοιτητές/τριες έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής εγγραφής, ιδρυματικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, επιλογής μαθημάτων, εκπαιδευτικού υλικού και παρακολούθησης της προόδου τους μέσω ηλεκτρονικών υπηρεσιών όπως το ClassWeb, το E-learn και ο Εύδοξος. Επιπροσθέτως, έχουν τη δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης στο δίκτυο του Ιδρύματος και συνακόλουθα στα επιστημονικά περιοδικά που έχει πρόσβαση το ίδρυμα μέσω της παροχής VPN, σύμφωνα με την οποία κάθε φοιτητής/τρια αποκτά ιδρυματική διεύθυνση δικτύου (IP).

Εγγραφή στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου

Με την εγγραφή στη Γραμματεία του Τμήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες λαμβάνουν οδηγίες για την απόκτηση του προσωπικού τους ηλεκτρονικού λογαριασμού. Ακολουθώντας τις οδηγίες αυτές μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα <https://myaccount.uoc.gr>, μέσω της οποίας έχουν τη δυνατότητα να ενεργοποιήσουν και να διαχειριστούν τον λογαριασμό τους. Ο προσωπικός λογαριασμός δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε ένα πλήθος ηλεκτρονικών υπηρεσιών που προσφέρονται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, χωρίς να απαιτούνται επιπλέον ενέργειες εγγραφής στις υπηρεσίες αυτές. (βλ. σχετικά: <https://www.uoc.gr/studies-at-uni/online-service/e-services.html>). Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρει το Πανεπιστήμιο Κρήτης περιλαμβάνουν:

- ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ασύρματο δίκτυο στους χώρους εντός του Πανεπιστημίου
- απομακρυσμένη πρόσβαση (VPN)
- ηλεκτρονικά μαθήματα και ασύγχρονη τηλεκπαίδευση (e-learn)
- πρόσβαση σε υπολογιστικά συστήματα του Πανεπιστημίου
- μονάδα αριστείας ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοικτού κώδικα

Για περισσότερες πληροφορίες για τις προσφερόμενες υπηρεσίες οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να επισκέπτονται την ιστοσελίδα Κέντρου Υποδομών Υπηρεσιών Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Κ.Υ.Υ.Τ.Π.Ε.): <https://ict.uoc.gr/index.php/el/yphresies-menu-gr>

Δήλωση μαθημάτων

Η δήλωση μαθημάτων γίνεται ηλεκτρονικά πριν την έναρξη κάθε εξαμήνου μετά από σχετική ανακοίνωση/πρόσκληση της Γραμματείας του Τμήματος που καθορίζει και τις προθεσμίες δήλωσης, στην εξής διεύθυνση: <https://eduportal.cict.uoc.gr/>.

Ηλεκτρονική τάξη (e-Learn)

Η υπηρεσία προσφέρεται μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης μάθησης, το οποίο βασίζεται στην πλατφόρμα ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης Moodle (<https://moodle.org/>). Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται από τον διαδικτυακό σύνδεσμο: <http://elearn.uoc.gr> Στο e-learn έχουν λογαριασμό όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης και οι συνεργαζόμενοι διδάσκοντες του Ιδρύματος. Για να συνδεθεί (login) ένας χρήστης, χρησιμοποιεί ως όνομα χρήστη το e-mail του ιδρύματος (για παράδειγμα xxx@uoc.gr) και ως κωδικό πρόσβασης τον αντίστοιχο κωδικό.

Κάθε ηλεκτρονικό μάθημα διαμορφώνεται από τον εκάστοτε διδάσκοντα/την εκάστοτε διδάσκουσα, ο οποίος/η οποία μπορεί να το δομήσει κατάλληλα, να αναρτήσει εκπαιδευτικό περιεχόμενο σε διάφορες μορφές και να οργανώσει δραστηριότητες για τους φοιτητές/για τις φοιτήτριες, ατομικές ή ομαδικές.

Για την εγγραφή στα ηλεκτρονικά μαθήματα της πλατφόρμας παρέχεται τεχνική υποστήριξη από την Υπηρεσία Τεχνικής Υποστήριξης τηλεφωνικά στο 2810 393312 ή με αποστολή email στο helpdesk@uoc.gr

22. Άλλες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Κρήτης

- **Το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών/Φοιτητριών** έχει ως αποστολή την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους φοιτητές και τις φοιτήτριες για την ομαλή μετάβαση στην ακαδημαϊκή τους ζωή και την αντιμετώπιση περιστασιακών δυσκολιών σε αναπτυξιακά, προσωπικά και εκπαιδευτικά θέματα, συμβάλλοντας στην επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Λειτουργεί με απόφαση Συγκλήτου από τον Σεπτέμβριο 2003, προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών, που απευθύνονται σε αυτό, δωρεάν, υπηρεσίες, όπως: α) ατομική και ομαδική συμβουλευτική σε όσους/ες αντιμετωπίζουν περιστασιακές δυσκολίες σε αναπτυξιακά, προσωπικά και εκπαιδευτικά ζητήματα ή σε προβλήματα προσαρμογής, β) στήριξη, μέσω ανάπτυξης ειδικών προγραμμάτων, των φοιτητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μαθησιακές δυσκολίες, παροδικό σωματικό ή ψυχικό πρόβλημα υγείας, γ) υπηρεσίες πρόληψης, μέσω υποβοήθησης των φοιτητών/τριών στην αξιοποίηση των ικανοτήτων τους,

δ) δυνατότητες προσφοράς υπηρεσιών και εθελοντικής δράσης στην πανεπιστημιακή ή την ευρύτερη κοινότητα.

Λειτουργούν δύο παραρτήματα του Κέντρου, ένα στο Ρέθυμνο και ένα στο Ηράκλειο. Το Κέντρο στελεχώνεται από μόνιμους ή συμβασιούχους διοικητικούς υπαλλήλους (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, κοινωνιολόγους), εποπτεύεται από πενταμελή Επιστημονική Επιτροπή και διοικητικά ανήκει στην Πρυτανεία του Ιδρύματος.

Πληροφορίες εδώ: <https://skf.uoc.gr/index.php/el/home01#about>

- **Η Μονάδα Υποστήριξης Αλλοδαπών Φοιτητών/Φοιτητριών** παρέχει υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης προς τους αλλοδαπούς μεταπτυχιακούς φοιτητές με σκοπό την ομαλή τους ένταξη στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανεπιστημίου Κρήτης καθώς και τη διεκπεραίωση διαδικασιών που σχετίζονται με την παραμονή και διαμονή στην ελληνική επικράτεια. <https://welcome.uoc.gr/>
- **Η Μονάδα Ισότητας Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες** σκοπεύει στην εξασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο σύνολο των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, με απώτερο στόχο την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους.
- **Ο Συνήγορος του Φοιτητή** διαμεσολαβεί μεταξύ φοιτητών/τριών και διδασκόντων/ουσών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος. Εν γένει μεριμνά για την τήρηση της νομιμότητας σε φοιτητικά ζητήματα στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος.
- **Η Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ)** στηρίζει τους φοιτητές/τριες, μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες και αποφοίτους στην εξεύρεση εργασίας, μεριμνά για την ορθή ενημέρωσή τους και την ανάπτυξη συνεργασιών με εξωτερικούς φορείς.
- **Υγειονομική μέριμνα**
Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές/ προπτυχιακές και μεταπτυχιακές φοιτήτριες και οι υποψήφιοι/υποψήφιες διδάκτορες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 31 του Ν.4452/2017 (Α'17) και τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ), με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ).
<https://www.merimna.uoc.gr/index.php/el/paroxes/ygeionomiki-perithalpsa>

ΜΕΡΟΣ VI. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

23. Τα Τμήματα και οι Σχολές του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική»

Την υλοποίηση του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» αναλαμβάνουν:

- Το Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Κρήτης, το οποίο φέρει τη διοικητική υποστήριξή του
- Η Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης
- Το Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
- Το Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
- Η Νομική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Α. Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου, Π.Κ.

Τμήμα Φιλοσοφίας

Το κτιριακό συγκρότημα που στεγάζει το Τμήμα Φιλοσοφίας ολοκληρώθηκε στο τέλος της δεκαετίας 1990, ως μέρος του συγκροτήματος της Φιλοσοφικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου, 4 χλμ. νοτιοδυτικά της πόλης του Ρεθύμνου. Υποστηρίζεται από συγκρότημα κατάλληλα εξοπλισμένων αιθουσών, οι οποίες αξιοποιούνται για τη διενέργεια των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, των διαλέξεων, των συνεδριάσεων συλλογικών οργάνων. Το συγκρότημα διδακτηρίων της Φιλοσοφικής Σχολής περιλαμβάνει 17 αίθουσες διδασκαλίας μικρού (για περ. 20-25 φοιτητές), μεσαίου (για περ. 100 φοιτητές) και μεγάλου (για περ. 200 φοιτητές) μεγέθους. Το Τμήμα Φιλοσοφίας διαθέτει επιπλέον δύο αίθουσες σεμιναρίων και μία αίθουσα διαλέξεων (Αίθουσα Μιχελή). Υπάρχει διαμορφωμένη πρόσβαση για άτομα με αναπηρία. Λειτουργεί αίθουσα τηλεδιασκέψεων για εξ αποστάσεως συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ., για διεξαγωγή μαθημάτων, υποστήριξη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, διαλέξεων, κλπ. Στα γραφεία των διδασκόντων και διδασκουσών και σε κοινόχρηστους χώρους με ελεγχόμενη πρόσβαση, υπάρχει κατάλληλος ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την προετοιμασία των μαθημάτων/σεμιναρίων.

Εργαστήριο Βιοηθικής, KEME

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες ασκούνται στην ερευνητική διαδικασία στο Εργαστήριο Βιοηθικής (ΦΕΚ 1968/10-09-2009, τεύχος Β'), το οποίο λειτουργεί από το 2003. Το Εργαστήριο Βιοηθικής:

- Καλύπτει τις ερευνητικές ανάγκες του Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» και του Τμήματος Φιλοσοφίας σε θέματα που εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο της Βιοηθικής.
- Ενισχύει τη σταθερή σύνδεση της έρευνας με την ακαδημαϊκή εκπαίδευση, συμβάλλει στην οργάνωση μεταπτυχιακών εργαστηριακών μαθημάτων και πρακτικών ασκήσεων.
- Υποστηρίζει ένα εκτεταμένο δίκτυο διεθνών συνεργασιών με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα ημεδαπής και αλλοδαπής.
- Διοργανώνει επιστημονικές διαλέξεις, ειδικά σεμινάρια, συνέδρια και άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις.
- Συνδέει το Δ.Π.Μ.Σ. με την τοπική κοινωνία, με τη διοργάνωση δημοσίων εκδηλώσεων και στόχο τη δημόσια κατανόηση των βιοεπιστημών και των νέων τεχνολογιών, για, και με, την κοινωνία.

Το Εργαστήριο Βιοηθικής αποτελεί τμήμα του Κέντρου Ερευνών και Μελετών για τις Ανθρωπιστικές, τις Κοινωνικές και τις Επιστήμες της Αγωγής (KEME), το οποίο αποτελεί αυτόνομη, ενιαία, διεπιστημονική ερευνητική μονάδα. Το KEME διαθέτει χώρους και υποδομές σε ερευνητές που διεξάγουν έρευνα σε Εργαστήρια και μονάδες των Σχολών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο.

Τμήμα Κοινωνιολογίας

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας είναι ενταγμένο στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, και στεγάζεται επίσης, από τον Μάρτιο του 1998, στην

Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου. Το κτιριακό συγκρότημα του Τμήματος Κοινωνιολογίας διαθέτει τις αίθουσες και τον απαραίτητο οπτικοακουστικό εξοπλισμό (βιντεοπροβολείς, διαδίκτυο, servers) και εξοπλισμό εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διεξαγωγή δύο μαθημάτων του ΔΜΠΣ, τα οποία προσφέρουν δύο μέλη ΔΕΠ του εν λόγω Τμήματος. Υπάρχει διαμορφωμένη πρόσβαση για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Β. Πανεπιστημιούπολη Ηρακλείου, ΠΚ

Ιατρική Σχολή

Η Ιατρική Σχολή διαθέτει κτιριακό συγκρότημα που οικοδομήθηκε κατά τη δεκαετία 1980, καλύπτει 26.000 τμ. περίπου και περιλαμβάνει 10 πτέρυγες. Αποτελείται από τον κεντρικό πυρήνα, που περιέχει 3 αμφιθέατρα χωρητικότητας 96, 104, και 300 θέσεων με βιντεοπροβολείς οροφής, άλλες αίθουσες διδασκαλίας, και τις Διοικητικές υπηρεσίες, αίθουσα συνεδριάσεων 30 θέσεων και το Μουσείο Ιατρικής. Η πτέρυγα 7Α φιλοξενεί κυρίως τις δραστηριότητες των Μεταπτυχιακών Σπουδών, ενώ περιλαμβάνει και 3 αίθουσες διδασκαλίας χωρητικότητας 45, 48, και 52 ατόμων, 2 αίθουσες διδασκαλίας χωρητικότητας 54 και 86 ατόμων προς χρήση προπτυχιακών φοιτητών, 2 αναγνωστήρια, 1 αίθουσα συνεδριάσεων 20 θέσεων, 1 αμφιθέατρο χωρητικότητας 113 ατόμων, και γραφεία προσωπικού. Το κεντρικό κτίριο και η πτέρυγα μεταπτυχιακών σπουδών είναι προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία. Η Σχολή διαθέτει τον απαραίτητο οπτικοακουστικό εξοπλισμό για τη διεξαγωγή των μαθημάτων στις αίθουσες καθώς και κατάλληλο εξοπλισμό εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Τμήμα Βιολογίας

Το Τμήμα Βιολογίας αποτελεί διεθνώς αναγνωρισμένο κέντρο σύγχρονης ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και έρευνας στο πεδίο της Βιολογίας. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις βρίσκονται στην Πανεπιστημιούπολη Βουτών Ηρακλείου, περίπου 7 χλμ. από το κέντρο της πόλης. Διαθέτει αίθουσες διδασκαλίας, σεμιναρίων, πολυμέσων, Η/Υ, 2 αίθουσες συνεδριάσεων κλπ. Τα κτίρια του Τμήματος συνδέονται με πυκνό δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών (προσωπικών και workstations) συνδεδεμένων τοπικά και μέσω του Internet, με υποστήριξη από πλήρως οργανωμένο υπολογιστικό κέντρο. Το Τμήμα διαθέτει κατάλληλο εξοπλισμό εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στεγάζονται σε αυτό Εντομοτροφείο και Θερμοκήπιο με σύγχρονες προδιαγραφές, καθώς και υψηλών προδιαγραφών ζωοτροφεία. Προσφάτως ανέλαβε και στεγάζει το ενωσιακό «Κέντρο Αναφοράς για την Ευζωία των Υδρόβιων ζώων» (EU Reference Centre for the welfare of aquatic animals <https://www.en.uoc.gr/announce/animal.html>)

Νομική Σχολή ΕΚΠΑ

Απαρτίζεται από έξι Τομείς, ενώ στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» συμμετέχουν κατά κύριο λόγο ο Τομέας Ιστορίας και Θεωρίας του Δικαίου (Ιστορία, Φιλοσοφία, Κοινωνιολογία, Εκκλησιαστικό) και ο Τομέας Δημοσίου Δικαίου. Η Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής στεγάζεται στο ιστορικό κτίριο «Παλαιό Χημείο» του ΕΚΠΑ. Έχει ως αποστολή την ενίσχυση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων της Νομικής Σχολής και του Ιδρύματος γενικότερα, καθώς επίσης και τη διαχείριση, παροχή και διάθεση εξειδικευμένων επιστημονικών νομικών πληροφοριών στην ευρύτερη εθνική και διεθνή κοινότητα. Οι φοιτητές/φοιτήτριες του Προγράμματος αξιοποιούν το υλικό της Βιβλιοθήκης όσον αφορά τα μαθήματά τους και την εκπόνηση Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών, που άπτονται ζητημάτων βιοηθικής και δικαίου. Η Σχολή διαθέτει τον απαραίτητο οπτικοακουστικό εξοπλισμό για τη διεξαγωγή των μαθημάτων καθώς και κατάλληλο εξοπλισμό εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

23. Άλλες υποδομές του Πανεπιστημίου Κρήτης

- Η **Βιβλιοθήκη** του Π.Κ. είναι από τις πλέον άρτια οργανωμένες στην Ελλάδα με δυο κτιριακές εγκαταστάσεις, στην Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου και εκείνην του Ηρακλείου, όπου εξυπηρετούνται με επάρκεια φοιτητές και διδακτικο-ερευνητικό προσωπικό στις ανθρωπιστικές, κοινωνικές επιστήμες, τις φυσικές επιστήμες και την Ιατρική. Επιπλέον, το Πρόγραμμα έχει πρόσβαση στο ενιαίο σύστημα δανεισμού που περιέχει τα κυριότερα περιοδικά και πολυπληθή συγγράμματα και μονογραφίες στις επιστημονικές περιοχές του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω του παγκόσμιου ιστού σε επιστημονικά περιοδικά.
- **Κέντρο Υποδομών και Υπηρεσιών Τ.Π.Ε.** Σύγχρονη ενσύρματη δικτυακή υποδομή είναι εγκατεστημένη στις Πανεπιστημιούπολεις Ρεθύμνου και Ηρακλείου. Παρέχονται υπηρεσίες μεταφοράς δεδομένων υψηλής ταχύτητας, υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και απομακρυσμένης πρόσβασης (VPN). Η ταχύτητα σύνδεσης στο Διαδίκτυο φτάνει το 1Gbps (Gigabit per second) και παρέχεται από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Δ.Ε.Τ.), ενώ όλοι οι υπολογιστές των

συνεργαζομένων ακαδημαϊκών μονάδων συνδέονται σε τοπικό δίκτυο με στατικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις πρωτοκόλλου Διαδικτύου (I.P.), για λόγους ελέγχου και ασφαλείας.

Περαιτέρω, λειτουργούν δίκτυα ασύρματης πρόσβασης (Wi-Fi). Η υπηρεσία ασύρματης δικτύωσης προσφέρεται δωρεάν τόσο στους φοιτητές και τις φοιτήτριες όσο και στο διδακτικό προσωπικό του Δ.Π.Μ.Σ.. Δίνεται επίσης η δυνατότητα πρόσβασης στο ασύρματο δίκτυο eduroam με χρήση των Υπηρεσιών Καταλόγου του Πανεπιστημίου Κρήτης.

- Το **Εργαστήριο Υπολογιστών της Φιλοσοφικής Σχολής** στην Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου διαθέτει Η/Υ προσβάσιμους στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τις μεταπτυχιακές φοιτήτριες. Πρόσβαση σε κοινόχρηστους ηλεκτρονικούς υπολογιστές έχουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Δ.Π.Μ.Σ. και στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Το **Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο στο Ρέθυμνο και στο Ηράκλειο** λειτουργεί καθημερινά και διαθέτει πλήρες αθλητικό κέντρο με κλειστό γυμναστήριο εξοπλισμένο με όργανα καρδιοαναπνευστικής και μυικής ενδυνάμωσης, κλειστό γήπεδο μπάσκετ, κλειστή πισίνα. Έχει ποικίλες αθλητικές ομάδες στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν οι μ.φ.
Γυμναστήριο <https://www.uoc.gr/life/athletics-gen>
Ρέθυμνο: <http://gymreth.blogspot.com/>
Ηράκλειο: <https://unisport.uoc.gr/>

25. Δραστηριότητες πέραν των σπουδών

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης, πέραν της εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής του, συμβάλλει στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή των δύο πόλεων που το φιλοξενούν, δηλαδή του Ρεθύμνου και του Ηρακλείου, με δραστηριότητες πολιτιστικές, αθλητικές, εθελοντικές, κ.τ.λ.

Πληροφορίες: <https://www.uoc.gr> – «Ζωή στο Π.Κ.».

